Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-

Issued every day except Sundays
—: and Legal Holidays. :—
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 17. — ŠTEV. 17. NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 21, 1916. — PETEK, 21. JANUARJA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Situacija na Balkanu.

ČRNOGORCI SO PREKINILI POGAJANJA IN SO IZJAVILI, DA SE BODO BOJEVALI DO KONCA. — ODLOG JE POTEKEL. — SITUACIJA NA GRŠKEM. — PROTESTNA NOTA. — ITALIJA JE BAJE SKENILA POMAGATI ČRNOGORCEM. — NOVI BOJI OB CELI FRONTI. — RUSI V PERZIJI.

London, Anglija, 20. januarja. — Ves svet nestrpno pričakuje, kakšno stališče bo zavzela Grška. Vsi so prepričani, da se bo strašna žaloigra, ki se je začela na Balkanu, tudi na Balkanu končala. Grška mora v teku nekaj ur odgovoriti na noto, katero so ji poslali pred dvema dnevoma zavezniki. Kralj Konštantin je baje pripravljen zgrabiti za orožje ter pomagati Avstriji, Nemčiji in Bolgariji.

Nekemu uglednemu diplomatu je baje rekel, da Grška ne bo izpolnila zavezniških zahtev, ker jih noče in ne more izpolniti. Zavezniki bi v tem slučaju ne mirovali prej, dokler bi ne bil kralj odstavljen in dokler bi ne postala Grška republika. Če bi se enkrat to zgodilo, bi imel na Grškem glavno besedo prejšnji ministrski predsednik Venizelos, ki je velik prijatelj zaveznikov.

Včeraj so se vršili po raznih grških mestih veliki nemiri. Ljudstvo je odločno zahtevalo, da naj pokaže vlada svojo barvo.

Vojaštvo ni več pokorno svojim častnikom. Skoraj vsak dan dezertira po par sto vojakov.

London, Anglija, 20. januarja. — Danes je dospelo sem poročilo, da je zapovedal grški kralj Konštantin zaveznikom, da morajo takoj oditi iz grškega ozemlja. Če tega ne bodo hoteli prostovoljno storiti, bo grški parlament dovolil Nemcem in Bolgarom vdreti v grško ozemlje. V istem hipu bi tudi Grška napovedala zaveznikom vojno.

Berlin, Nemčija, 20. januarja. — Neki tukajšnji časopis je dobil včeraj iz Sofije poročilo, da bi morala grška vlada že nocoj odgovoriti na noto, katero so ji poslali zavezniki. Kakor znano, da so zavezniki v noti zahtevali, da naj izžene Grška avstrijskega in nemškega poslanika.

Kaj bo odgovoril kralj Konštantin na noto, še ni znano, gotovo je pa, da ne bo izpolnil zavezniških zahtev. Zavezniki mu prete, da ga bodo odstavili in zasedli Atene, pa bo ostalo najbrže samo pri pretnjah.

Berlin, Nemčija, 20. januarja. — Časopisu "Koelnische Zeitung" je sporočil njen dopisnik iz Sofije, da je spravila grška vlada svoje arhive v Macedonijo in da se pripravlja grški kralj s svojimi diplomati in ministri na odhod. Ako zavezniki ostavijo kralja, se bo zatekel k Nemcem in Bolgarom. Prepričan je, da mu bo še vedno ostalo nekaj vojaštva zvestega in da bo večina ljudstva na njegovi strani. Tem vojakom se bo postavil na čelo in jih peljal v boj proti sovražnikom.

Berlin, Nemčija, 20. januarja. — Iz zanesljivega vira je znano, da sestavljata grški kralj in ministrski predsednik noto, katero nameravata poslati Združenim državam. V noti je izražen oster protest proti zaveznikom, ker so na tako nesramen način prekršili suverenstvo Grške in ker hočejo izstradati grški narod. Grkom preostajata samo dve poti: ali naj lakote poginejo ali pa naj gredo v klavnico.

Kralj poziva Združene države, da naj se zavzamejo za Grke in jim pomagajo.

London, Anglija, 20. januarja. — Iz Pariza in Rima poročajo, da so se včeraj zvečer prekinila pogajanja med Avstrijo in Črnogoro. Kralj Nikita je sklenil, boriti se do konca in raje častno umreti kakor udati se sovražniku.

Tukajšnji črnogorski poslanik celo zatrjuje, da črnogorska armada sploh ni kapitulirala in da ni začela z nikakimi pogajanji.

Nekateri poročajo, da je kralj Nikita v Skadru, iz drugih virov se je pa zopet dognalo, da je v Podgorici.

Zunanji minister je rekel danes v poslanski zbornici, da ni dobil nikakih poročil o situaciji na Balkanu.

Rim, Italija, 20. januarja. — Črnogorski ministrski predsednik je brzojavil italjanski vladi, da so se začeli med Avstrijci in Črnogorci na celi fronti vroči boji. Vojakom načeljuje sam kralj Nikita. Prestolonaslednik Danilo ima poveljstvo nad malim oddelkom, ki se bori v vzhodnem delu dežele.

Če Črnogorcem ne bo drugega preostajalo, se bodo umaknili v albanske gore. Prepričani so, da bodo dobili v tem slučaju dovolj pomoči od zaveznikov.

Do konca.

Pariz, Francija, 20. januarja. — Tukajšnje črnogorsko poslaništvo je izdalo danes sledeče poročilo:

Črnogorski min. predsednik in zunanji minister Miljuškovič je dospel danes s kraljico Mileno in dvema princezinjama v Brindisi. Kakor se čuje, so namenjeni v Francijo. Ministrski predsednik je izjavil, da je kralj Nikita odločno zavrnil vse avstrijske zahteve in da je sklenil ustrajati do konca. Črnogorski kralj se nahaja s svojimi sinovi na fronti.

Razsročevanje.

Dunaj, Avstrija, 20. januarja. — Avstrijske čete so razsročile vse črnogorske čete v Cetinju in okolici glavnega mesta. Črnogorci imajo najrazličnejše orožje; pri nekaterim so našli Avstrijci bodala, katerih so se posluževali še v srednjem veku, pri drugih pa zopet najmodernejše puške. Skoraj vse ženske so bile oborožene.

Vroči boji.

Pariz, Francija, 20. januarja. — Tukajšnji "Journal" poroča iz zanesljivega viru, da so se vneli pri Baru, Cetinju in Danilogradu vroči spopadi med Črnogorci in Avstrijci.

Italija bo pomagala.

Rim, Italija, 20. januarja. — Tukajšnje časopisje naznanja, da je italijanska vlada sklenila pomagati Črnogorcem in Srbom. Pomagala jim bo s tem, da jim bo pošiljala živila in vojni material. Ostanke srbske armade bodo v kratkem času tako reorganizirali, da bodo sposobni za boj.

Italija bo zopet poslala v Albanijo nekaj svojih čet.

Kralj Nikita.

Pariz, Francija, 20. januarja. — Tukajšnje časopisje ne verjame, da bi kralj Nikita zopet začel z vojno.

"Matin" piše: Kralj Nikita je čisto navaden izdajalec. Njega ne bo zaničevalo samo črnogorsko ljudstvo, pač pa celi svet. V Skader je zato pobegnil, ker se ne upa pokazati svojim vojakom.

Angleška politika.

London, Anglija, 20. januarja. — Kmalo zatem, ko je odpotoval Briand iz Londona, je rekel neki ugledni angleški politik:

Vojno posvetovanje, ki se je vršilo zadnje dni, je izvanredno velikega pomena. Anglija je napravila par novih načrtov, ki se morajo dobro obnesti. Briand je bil z vsem, kar so mu povedali, izvanredno zadovoljen, in je izjavil, da ni več daleč čas, ko bo zmaga zaveznikov popolna.

Poročilo o vojnemu posvetovanju bo jutri izdano.

Iz Rima poročajo, da se bo tudi italjanski kabinet bavil te dni izključno le z balkanskim vprašanjem.

Položaj na Grškem je zelo kritičen.

Dementirana vest.

Berlin, Nemčija, 20. januarja. — "Berliner Tageblatt" je baje iz zanesljivega vira doznal, da zavezniki niso poslali Grkom nobenega ultimata. Koliko je resnice na tem, dosedaj še ni znano.

Turki in Rusi.

Petrograd, Rusija, 20. januarja. — Armada velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča prodira proti Erzerumu, glavnemu mestu Turške Armenije. Mesto bodo začeli obstreljevati v teku štirinajstih dni. Erzerum je zelo močno utrjen in ga ne bo mogoče tako lahko zavzeti.

Rusi v Perziji.

Petrograd, Rusija, 20. januarja. — V perzijski provinci Aserbedžžan se vrši vroča bitka med Turki in Rusi. Dosedaj se še ne ve, kdo bo zmagal.

Obstreljevanje Dedeagača.

London, Anglija, 20. januarja. — Neka Reuterjeva brzojavka naznanja iz Soluna, da so zavezniške bojne ladije obstreljevale bolgarsko pristanišče Dedeagač. Povzročena škoda je precejšnja. Mesto je začelo na več krajih goreti.

Nemški cesar v Belgradu.

Berlin, Nemčija, 20. januarja. — Nemški cesar je dospel včeraj v Belgrad. Na kolodvoru ga je sprejela avstrijska častna stotnija, gobda je igrala "Die Wacht am Rhein", avstrijsko ga je vojaštvo navdušeno pozdravljalo. Cesar si je ogledal mesto in odlikoval več vojakov.

Na povratku.

Sofija, Bolgarsko, 20. januarja. — Nemški cesar, ki si je ogledal južno bojišče in je bil nekaj dni gost bolgarskega kralja, se je vrnil včeraj zvečer zopet v Sofijo.

Nemci in Angleži.

Angleži so imeli v zadnjih bojih v severnem delu Francije velike izgube. — Pariško poročilo.

Berlin, Nemčija, 20. januarja. Iz današnjega poročila vrhovnega vodstva nemške armade je razvidno, da so Nemci odbili v severnem delu Francije močan angleški napad.

Poročilo se glasi: — Včeraj so Angleži z vso silo napadli naše postojanke severno od Frelinghien. Razen drugih pripomočkov so se posluževali dušečih plinov, pa kljub temu niso ničesar opravili.

Sovražna artilerija je obstreljevala cerkev pri Lensu. Neki angleški dvornik se je pojavil nad našimi postojankami, a se je takoj umaknil, ko so stopile naše baterije v akcijo.

Pariz, Francija, 20. januarja. — Francosko armadno vodstvo poroča:

Bitka pri Puisalleine dosedaj še ni končana. Nemška poročila o angleških porazih so zelo pretirana. Resnica je samo to, da so se Angleži za nekaj milj umaknili, poraženi pa niso bili.

Brezposelni.

Wheeling, W. Va., 20. januarja. V tukajšnjem industrijskem okraju je moralo ustaviti več jeklarn in steklarn delo vsled pomanjkanja plina in nekaj tisoč delavcev je vsled tega brez dela.

Z vzhodne fronte.

Poročilo o veliki avstrijski zmagi v Besarabiji. — Posebno so se odlikovali ogrski regimenti.

Berlin, Nemčija, 20. januarja. Poročilo, ki ga je izdal avstrijski generalni štab, se glasi:

Ob besarabski meji se je zopet vnela silno vroča bitka. Rusi so navalili na naše postojanke med Toporuzom in Bojanom, pa se nam je posrečilo, da smo jih pognali v beg. V bojih so se posebno odlikovali ogrski polki. Rusi, ki so bili začeli pred par dnevi z novo ofenzivo, so se morali zopet umakniti. Na bojišču je obležalo včeraj od 800 do 1000 ruskih vojakov.

Avstrijska artilerija pod poveljstvom generala Baltina, je napravila Rusom veliko škode.

Berlin, Nemčija, 20. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo naznanja:

Ob celi fronti se vrše artilerijski spopadi in boji med prednjimi stražami.

Petrograd, Rusija, 20. jan. — V okolici Dvinska je naša artilerija uspešno obstreljevala sovražniške kolone, ki so se nam bližale od zapada. Ob srednjem teku reke Stripe je položaj neizpremenjen.

Velikanska škoda po razstrelbi municije.

London, Anglija, 20. januarja. Amsterdamski dopisnik berlinskega "Lokalanzeigerja", ki je videl pred kratkem eksplodirati velikansko nemško zalogo streljiva v Lille, je rekel, da je bila povzročena škoda ogromna.

Ne samo municijska zaloga je bila popolnoma uničena, temveč tudi v okolici je napravila razstrelba velikansko škodo na hišah in tovarnah, od katerih je bila večina podrtih in odnešenih. Nemški vojaki, ki so te zaloge stražili, so bili ubiti.

Bogata naseljenka.

Na jarniku 'Vasilef Konstantin' je dospela včeraj sem stara Grkinja s svojo hčerko Vasiliko. Ko so jo uradniki vprašali, koliko ima denarja, je rekla, da $26,000. Ker ji niso vrjeli, je pokazala polno torbico cerkinov. Rekla je, da je odšla iz Grške zaradi strašnih razmer, ki so zavladale tam in da je namenjena k svojemu sinu v Chicago.

Umor roparja.

Mena, Ark., 20. januara. — Prebivalci v Vandervoortu, Arkansas, so oboroženi s puškami zasledovali nekega neznanega moža, ki je oropal tukajšnjo banko, ter so ga ustrelili. Ropar je odnesel $200. V banko je prišel sam ter z revolverjem ustrašil blagajničarja.

Strelni jarki.

Strelni jarki igrajo v sedanji vojni zelo veliko ulogo. — Kakšne bodo vojne v bodočnosti.

Do sedanje vojne so se zavarovale države druga proti drugi s trdnjavami. Take trdnjave so stale ogromne svote denarja, opremljene so bile z najboljšimi topovi in v vsaki je bilo več tisoč mož posadke. Sedaj se je pa izkazalo, da trdnjave nimajo v vojni skoraj nobene važnosti. Največje ruske in avstrijske trdnjave so padle po pardnevnem obleganju. V sedanji vojni igra glavno vlogo strelni jarek. Nekatere države so celo sklenile napraviti po vojni ob svojih mejah strelne jarke, kar bi bilo veliko cenejše in veliko sigurnejše. — Kakorhitro odide vojak na fronto, ne stanuje več v vojašnici ali v hiši, pač pa v strelnem jarku. V jarkih imajo skromne postelje, peči, skladišča itd.

Natančen popis strelnega jarka najdete v našem Koledarju.

Slovensko-Ameriški Koledar obsega razen tega tudi veliko poučnih člankov, lepih povesti, raznih popisov in cel kup šale. — Opremljen je s krasnimi slikami. Rojaki, naročite si ga, dokler zaloga ne poide. Stane samo 35 centov. Naročite ga pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Italjanska kraljica.

Kraljica Elena je omedlela, ko je zvedela, da se je predala mala Črnagora, njena domovina.

Rim, Italija, 20. januarja. — Na nikogar ni uplivala nezaslužena usoda Črnogorcev z večjo silo, kakor na italjansko kraljico Eleno. Dasi niso bile razmere, ki so vladale med črnogorsko kraljevo rodbino in italjanskim kraljem Viktor Emanuelom, preveč prisrčne, vendar je ostala kraljica Elena od tega nedotaknjena ter je vedno ljubila svojo domovino.

Ko se je odigrala žaloigra srbskega naroda, se je Elena s prošnjo obrnila do svojega moža, naj pomaga, ker se je bala, kaj bo z njenim očetom Nikitom, če se tudi njemu pripeti nesreča ter postane njen narod suženj Nemcev. Radi tega se je o priliki katastrofe Črnegore kralj Viktor Emanuel vrnil v Rim, da je bil pri svoji ženi, ker se je bal, da bo novica presilno uplivala nanjo.

Ko so se razširile novice, da se je predala Črna gora Avstriji in Nemčiji, je vskliknila: "O, oče in mati! In jaz, kraljica, pa jim ne morem pomagati!" — Potem pa je omedlela.

Zdaj je zelo otožna in mirna in celo njeni otroci, ki jih ima zelo rada, je ne morejo razvedriti.

Smrt v plamenih.

Lyndhurst, L. I., 20. januarja. Danes zjutraj je zgorela v svoji hiši, ki jo je uničil požar, gospa Goerken.

Nasprotnik militarizma kaznovan.

St. John, N. B., 20. jan. — Danes je bil obsojen tukaj Wilfred Gribble na dvomesečno ječo, ker se je posluževal grdih izrazov, ko je hotel nekemu odsvetovati, da bi ne vstopil v francosko armado. Vložil je priziv, ki je bil pa zavrnjen.

Atentatorji.

Tokio, Japonsko, 20. jan. — Danes so aretirali tri mlade Japonce, ki so nameravali vprizoriti atentat na japonskega ministrskega predsednika grofa Okuma.

Vojno stanje.

Atene, Grško, 20. jan. — Grška vlada bo najbrže proglasila vojno stanje. Vse delavske organizacije bodo od sedaj zanaprej pod strogo vojaško kontrolo.

Avstrija in Italija.

Dunaj, Avstrija, 29. januarja. Položaj pri Soči je bil neizpremenjen. Zadnje dni so odbili Avstrijci vse italjanske napade.

Pozor, pošijatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRANJSKO, ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGRSKI blizo 7 milijonov kron. Vse te pošiljatve so dospele v roke prejemnikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5....	.90	120....	16.80
10....	1.60	130....	18.20
15....	2.30	140....	19.60
20....	3.00	150....	21.00
25....	3.70	160....	22.40
30....	4.40	170....	23.80
35....	5.10	180....	25.20
40....	5.80	190....	26.60
45....	6.50	200....	28.00
50....	7.20	250....	35.00
55....	7.85	300....	42.00
60....	8.55	350....	49.00
65....	9.25	400....	56.00
70....	9.95	450....	63.00
75....	10.65	500....	70.00
80....	11.35	600....	84.00
85....	12.05	700....	98.00
90....	12.75	800....	112.00
100....	14.00	900....	126.00
110....	15.40	1000....	138.00

Ker se cene sedaj pogosto spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

General Villa -- vjet.

RAZNA POROČILA POTRJUJEJO VESTI, DA SE POSREČILO UJETI BANDITSKEGA GENERALA FR. VILLA, KI JE OGROŽAL ŽIVLJENJA IN IMETJE AMERIKANCEV. — VEST NI URADNO POTRJENA. — UJETEGA GENERALA VILLO BODO USTRELILI NA DIRKALIŠČU V MESTU JUAREZ.

El Paso, Texas, 20. januarja. — "Francisco Villa je bil ujet pri Hacienda San Geronimo od Carranzovih čet pod poveljstvom generala Cavazos".

Tako se je glasila privatna brzojavka danes popoldne, ki je prišla iz istega vira, kakor ona, ki je najprej poročala o umoru Amerikancev pri Santa Ysabel.

Isto vest je dobila tudi American Smelting and Refining Company. Poleg tega so dobile razne osebe poročila iz raznih virov, ki so se vsa strinjala v tem, da se je posrečilo ujeti banditskega glavarja, ki se ga je vse balo in radi katerega je grozila nekaj časa vojna med Združenimi državami in Mehiko.

Mehikanski konzul Garcia je dobil tudi enako vest iz neuradnih virov in menda je ujel Villo nek Maximiliano Marquez, bivši Villov častnik.

Washington, D. C., 20. januarja. — Tukaj naznanjajo, da je dobil ameriški konzul v Chihuahua City potrdilo, da je bil Villa ujet in da ga bodo ustrelili v petek zjutraj.

Washington, D. C., 20. januarja. — V državnem uradu še niso dobili nikakih uradnih poročil o ujetju generala Ville, temveč so jih nestrpno pričakovali. Iz drugih virov in od državnih uradnikov v El Paso, Texas, pa so prihajala poročila, da peljejo Villo v Chihuahua City, da ga tam ustrele.

Uradniki v državnem departmentu so mnenja, da bi bilo dejstvo, da so res ujeli mehiškega strahovalca Villo, dobro znamenje za Carranzovo vlado, ker bi s tem dokazala, da ima resno voljo, da izboljša domače razmere ter varuje tujce. Tudi za Carranzo bi bilo to koristno, ker bi se po letih domače državljanske vojne zopet mogel posvetiti drugemu delu, ki ga zahteva opustošena Mehika.

El Paso, Texas, 20. januarja. — General Gabriel Gavira, vojaški zapovednik mesta Juarez, je prosil zapovednika čet v severni Mehiki, kjer so ujeli Villo, naj pošljejo ujetega bandita v Juarez, da ga bodo takoj javno ustrelili na dirkališču v Juarezu. Drugi pravijo, da bo ustreljen v Chihuahua City, kjer je ljudstvo zelo radovedno, da vidi ujetega strahovalca, pred katerim so imeli tak strah.

Panamerikanci so počastili predsednika in soprogo.

Washington, D. C., 20. jan. — Sinoči sta bila predsednik in gospa Wilson častna gosta na banketu, ki so ga v panameriški palači priredili člani južnoamer. in osrednjeameriških diplomatov, in sicer v priznanje dobrih razmer, ki vladajo med Ameriko in južnimi republikami.

Banketa se je udeležilo kakih tisoč diplomatov, senatorjev, visokih državnih uradnikov in drugih, kakor tudi častnikov od mornarice in vojske s svojimi ženami. Poslopje, kjer se je vršila slavnost, je bilo okrašeno z zastavami enoindvajset republik.

Priprave Turkov za pohod na Egipt.

London, Anglija, 20. januarja. Iz Bukarešte na Rumunskem poročajo, da se nahaja zdaj na Galipolisu 20,000 nemških čet. V vseh mestih in vaseh so baje nemški vojaki in oblasti.

Dopisnik pravi dalje, da so poslali vse turške čete, ki jih ne rabijo več, drugam, kjer jih vežbajo in pripravljajo za pohod na Egipt.

Združene države bodo odpoklicale svojega konzula.

Washington, D. C., 20. jan. — Edward Higgins, konzul Združenih držav v Stuttgartu na Nemškem je Nemčiji nezaželjena oseba. To je zvedela vlada v Washingtonu iz neuradnih virov. Konzul Higgins bo zapustil svoje mesto v Stuttgart prihodnji mesec. Kakor se je že poročalo, se je konzul Higgins baje pregrešil proti duhu nevtralnosti Amerike.

POZOR, ROJAKI!

Rojakom naznanjamo, da imamo v zalogi še kakih 1500 slovenskih Koledarjev. Kdor ga še ni dobil, oziroma, kdor hoče imeti še enega, naj nam to na dopisnici sporoči. Dosedaj smo razposlali že štirinajstisoč slovenskih Koledarjev!

Upravništvo "Glas Naroda".

Smrt od elektrike.

Včeraj zjutraj je bil ubit v kopalnici Frederick Purick, ker je prišla njegova glava v dotiko z električnim tokom pri žarnici.

Njegova žena je slišala, kako je njen mož padel. Ko je šla pogledat, ga je našla mrtvega v kopalnici. Električni tok mu je ožgal čelo in obe nogi.

Vpoklic angleških novincev.

London, Anglija, 20. januarja. Danes je bilo vpoklicanih prvih 100,000 novincev, ki jih je zbral meseca decembra lord Derby. Ti novinci sestoje iz mladih neoženjenih mož od 19 do 22 let starih.

Da ne bo preveč navala, bodo vežbali za sedaj le prve oddelke. Drugi pa bodo izvežbani kasneje. Kdor je dobil poziv ter se ne bo odzval, ga bodo smatrali za ubežnika.

Izgube angleških mornarjev.

London, Anglija, 20. januarja. Od začetka vojne pa do 30. novembra je znašalo število angleških mornarjev, ki so izgubili svoja življenja s trgovskimi ladjami, ki so bile torpedirane od podmorskih čolnov, ali pa so zadele ob mine, 1037 mož.

Ognjenik.

Redding, Cal., 20. januarja. — Ognjenik Lassen Peak, ki je bil že nekaj mesecev miren, je bruhal sinoči veliko množino pare, plinov in dima, kar se je moglo videti prav sem, 40 milj stran.

Francoska izčrpana.

Senator Humbert pravi, da je vojska moč Francoske, če se vpokliče 1907 in če se postavijo v fronto moški, ki so zmožni nositi orožje, izčrpana.

ROJAKI POZO

Ker nam letos nikako... če dobiti PRATIK iz ... ja, opozarjamo vse ... in rojakinje, da naj ... čajo naš Koledar.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the SLOVENIC PUBLISHING CO. (a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado.....$3.00
„ pol leta.....1.50
„ celo leto za mesto New York.. 4.00
„ pol leta za mesto New York.. 2.00
„ Evropo za vse leto.....4.50
„ „ „ pol leta.....2.55
„ „ „ četrtleta.....1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City

Telefon 4687 Cortlandt.

Kjer je nekdaj stal svetopisemski raj.

Kje da je bil svetopisemski raj, je težko natanéno povedati. Nekatera izročila in bajke pripovedujejo, da je bil raj v Tibetu, druge trdijo, da se je nahajal na Kamčatki, tretje, da je bil v osrednji Ameriki. Izraelska biblija pa ga je postavila med presihajočima rekama Tigrisom in Evfratom v Mezopotamiji.

Tam, kjer je stal po svetopisemskih zgodbah zemeljski raj, ki ga je zasadil sam Jehova, kjer je bilo življenje brez smrti, večno radostno in brez bolečin, kjer so se prastarši Adam in Eva izprehajali in veselili, tam dandanes streljajo iz topov in pušek ter se koljejo Angleži s Turki, kristjani z mohamedanci.

Vojna se širi vedno dalje in dalje. Z Balkana se je zanesla v Mezopotamijo ter se tam namestila po žarečem pesku pri Kut-el-Amara. Tam so se bojevala dosihdob samo posamezna arabska plemena, ki so se sovražila medsebojno in njihova kri je močila one kraje.

Na bregovih Tigrisa in Evfrata žive napol divji nomadi, ki so se šele pred kratkim nekoliko približali kulturi. Privadili so jih poljedelstva. V to svrho so napravili v onih krajih nove naprave, in mesta in prej s peskom posute pustinje so se začele prevračati v nov zemeljski raj, ki ga niso zasadile božje, temveč človeške roke.

V Mezopotamiji je mnogo fantastičnega, pravljičnega, očevidno vsled starih bajk in narodnih ustnih izročil. Bivša prestolica Haron-al-Rašida je postala izvor znanih arabskih pravljic "Tisoč in ena noč".

Nemci so prerezali srce Bagdada z železnimi tiri ter dospeli do Perzijskega zaliva. Evropejci so porušili prvotno harmonijo krajev zemeljskega raja ter razbudili in zdramili prej lene nomade.

Izročila govore o dveh rajih v Mezopotamiji — o izraelskem raju, ki ga je ustanovil Jehova, ter o babilonskem raju, ki so ga postavili ljudje. Izraelski ali svetopisemski raj se je nahajal blizu Nastre, zapadno od mesta Bagdada. Babilonski raj pa je zavzemal drugo polovico Mezopotamije, prav v ustju rek Tigrisa in Evfrata. Ljudje so izbrali za svoj raj lepše mesto, kakor pa Jehova.

Na kraju, kjer se je nahajal raj Adama in Eve, so napravili turški inženerji krasne namakovalne naprave. Za to delo so uporabili samo reko Evfrat ter ji ukazali namakati ozemlje krog vsakega mesta, krog vsake naselbine.

Največji jez se imenuje Nimro... Vseh skupaj je pa osem ta...jezov in nasipov, odkoder pri...dovolj vode, da morejo rasti ...oro tropični sadovi in rast...jeviti nomadski narodi so ...enili v mirne poljedelce. ...i se zopet povrnili v bodoče čase nekdanjega raja, če ne bi udrli v Mezopotamijo Angleži in Turki s puškami in topovi. Lepe slike, polne pravega idiličnega prostega življenja, so se pomešale s strašno resnico. Tam, kjer so živeli ljudje skoro tako preprosto, kakor sta Adam in Eva, se je pojavil vihar krvi ter razdrl vse ono, kar so ustvarile človeške roke s svojo pridnostjo.

Odkar so izgubili ljudje svoj raj na zemlji, so si iskali novega v potu svojega obraza. Zdaj že davno ni v Mezopotamiji ne Jehove, ne Adama in Eve, in ne raja samega. Ostale so samo otroške bajke. Tam ropočejo zdaj topovi ter trgajo v kosce otroke Adama in Eve.

Ni škoda svetopisemskih zgodb. Škoda je ogromnih namakalnih naprav in škoda ljudi, ki so jih postavili. Novo življenje bi zamoglo zamisliti nove bajke, morda celo lepše, kakor so bajke pravljične Arabije. Na peščeni pustinji se je dvigal počasi in polagoma novi, nepravljični, zemeljski raj.

Pojavil se je nov bog jekla, krvi in nasilja. Odšla je pravljična misel trudečega se človeka. Pesek namaka mesto vode bratska kri. Taka je — večna povest o Kajnu in Ablju.

Po R. S.

Dopisi.

Carbon-Greensburg, Pa. — Carbon leži eno miljo jugovzhodno od Greensburga na prav prijaznem gričku. V naselbini je precej Slovencev, družin, kakor tudi samcev, ki se med seboj prav dobro razumemo. Z delom gre bolj sredno, ne preveč dobro in ne preveč slabo. Ker je, kot znano, samcem dolgčas, smo ustanovili pečlarsko društvo. Za številko še ne vemo, ker še nismo dobili poročila iz pečlarskega glavnega urada. Društvo se imenuje "Rožmarin". Sedaj vse sami kuhamo in pečemo in tudi malo z ječmenovcem zalivamo. Ker je vstopnina majhna, smo prepričani, da bodo pristopili tudi oni možje, ki so se naveličali poslušati svoje sitne žene. Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam! — Člani pečlarskega kluba "Rožmarin".

Davis, W. Va. — Čudno, da so iz teh naselbin dopisi precej redki. Saj nas je vendar precej Slovencev v tukajšnji okolici, kaj zlomka, da se tako redko oglašamo? Pred kratkim je pobrala iz naše srede nemila smrt rojaka Leona Kraševca. Pokojni, ki je bil član dveh društev, zapušča tukaj žalujočo ženo Jero in dva nedorasla otroka. Bodi mu lahka svobodna zemljica! Člane društva sv. Janeza opozarjam, da naj se redno udeležujejo sej. Oni, ki so toliko oddaljeni, da ne morejo k seji, naj mi asesment redno pošiljajo. Pozdrav! — Alojzij Trenta, tajnik.

Aleksander Sergjejević Griboedov.

Spisal dr. **Leopold Lenard.**

(Konec).

Decembrski dogodki leta 1824. v Petrogradu so morali vplivati tudi na Gribojedova, ker je bil dobro znan z dekabristi, in januarja leta 1826. je dobil Jermolov ukaz, da mora Gribojedova zapreti. Pravijo, da je Jermolov prejel to povelje v Jekaterinodarju pri večerji, kjer je bil navzoč tudi Gribojedov. Jermolov ga je takoj povabil v drugo sobo ter mu svetoval, naj gre takoj domov in sežge vse, kar bi ga moglo spraviti v zadrego, in ko so čez nekaj časa prišli, da bi ga zaprli, v resnici niso našli pri Gribojedovu ničesar. Februarja meseca so ga pripeljali v Petrograd in zaprli v ječo. Pri preiskovanju niso našli pri njem ničesar, da bi ga mogli obsoditi zveze z dekabristi, in že meseca marca je bil prost.

V zaporu je Bulgarin našel priliko skazati mu nekaj uslug, in Gribojedov, ki se je poprej odrekel skoraj popolnoma njegovi družbi, se mu je zopet približal. Ko je dobil svobodo, je celo z njim skupaj stanoval v mali, samotni hišici na vasi, občeval samo z dobro znanimi ljudmi ter preživel ter preživel ves čas v čitanju in v prijateljskih pogovorih. Bulgarin pripoveduje, da je bil Gribojedov takrat često nezadovoljen sam s seboj, ker je še premalo storil za slovstvo. "Čas beži, dragi prijatelj", je rekel, "v moji duši gori ogenj, v glavi se rode misli, a jaz se ne morem lotiti dela, kajti znanosti napredujejo, a jaz jih ne dohajam."

Oko mu je zasolzilo, kadar je govoril o brezplodni podlagi našega slovstva. "V življenju narodnem, kakor v življenju človeškem, je dvojna sila, duševna in telesna", je rekel Gribojedov. "Slovstvo je misel naroda, estetično izražena. Grki, Rimljani, Judje niso poginili radi tega, ker so zapustili za seboj slovstvo, a mi — mi ne pišemo, ampak samo prepisujemo!"... Gribojedov je — nadaljuje Bulgarin — nenavadno ljubil preprosti narod in je bil jako rad v družbi izobraženih, mladih ljudi, ki še niso bili pokvarjeni s hinavščino in pretiranostjo moderne omike. Rad je tudi obiskoval božje hrame. Poleg krščanske dolžnosti ga je tja vleklo tudi domoljubno čustvo. "Dragi tovariš", mi je govoril, "v cerkvah se zbirajo ruski ljudje, mislijo in molijo po rusko. V ruski cerkvi sem jaz v domovini, v Rusiji! Mene navdušuje misel, da so se ravno te molitve čitale že pri Vladimiru, Dimitriju Danskem, Monomahu, Jaroslavu, v Kijevu, Novgorodu, v Moskvi; da je ravno to petje ganilo njihova srca, da so ravno ta čustva navduševala pobožne ljudi. Mi smo Rusi samo v cerkvi, a jaz hočem biti Rus."

Ko je bil Gribojedov oproščen obtožbe, da je sokriv pri zaroti dekabristov, je obrnil nase pozornost carja Nikolaja Pavloviča. Gribojedov se je predstavil gosudarju in je s činom dvornega svetnika zopet sprejel poziv v Gruzijo. V juliju je odšel iz Petrograda in se je med potjo oglasil pri sorodnikih v Moskvi in koncem avgusta je bil v predelih Kavkaza. Takrat se je že pričela perzijska vojna in Gribojedov je našel v Gruziji Paskjeviča, ki mu je bil po ženi bližnji sorodnik. Znano je bilo, da prihaja Paskjevič v Zakavkazje s posebnimi pooblastili od carja, da bi zavzel mesto Jermolova, in Gribojedov je prišel v skrajno neprijeten položaj. Saj je srčno ljubil načelnika Jermolova in ravnotako tudi sorodnika. Vsled tega so mu pozneje nekateri očitali neodkritosrčnost, karpa v resnici ni bilo opravičeno. Januarja leta 1827. je bil Jermolov odstavljen in Gribojedov je bil podložen Paskjeviču, ki mu je izročil zagranične odnošaje s Perzijo in Turčijo. Bil je neprenehoma pri glavnem načelniku in prenašal ves trud in vse pomanjkanje vojnega časa. Sodeloval je celo pri sestavljanju vojnega načrta, s katerim je Paskjevič hotel zajeti Perze.

V vojnem času je pokazal Gribojedov nenavadno silo svoje volje. Sam je trdil, da je oblast človeška nad samim seboj omejena le od nepremagljivih sil prirode, a v vsem drugem more človek zapovedovati sebi, kakor hoče. In ko se je nekdaj krogla iz sovražnikovega topa razletela poleg kneza Suvarova in je Gribojedov, ki je bil v bližini, občutil nehote strah in grozo, mu je bila sama misel, da je bojazljivec tako neznosna, da je sklenil ozdraviti se bojazljivosti. Pri prvi priliki se je postavil na tako mesto, kamor so leteli streli iz sovražnikovih baterij, in si je določil število strelov, ki jih hoče tam počakati. Ko je doštel, je mirno obrnil konja in odjahal. Odtlej — je pripovedoval — se ni ustrašil več nobene nevarnosti v boju. "Ako bi se pa vdal čustvu straha", je pripomnil, "bi postalo še bolj silno in močno v meni."

Ko so Perzi izgubili celo vrsto bitk, so sklenili prositi za mir. Paskjevič je poslal k Abbas-Mirzi Gribojedova, ki je spretno in taktno izpolnil svojo težko nalogo. Slednjič so sklenili Turkmanski dogovor. O njem je carju poročal zopet Gribojedov. Zato je bil odlikovan z naslovom državnega svetnika, z redom sv. Ane drugega razreda z akuazi in 4000 cekini. Toda Gribojedova niso mikale nagrade in mislil je prositi za odpust in živeti zasebno. Toda prišlo je drugače.

Marca leta 1827. je prišel v Petrograd, a julija je bil že od carja Nikolaja imenovan za ruskega polnomočnega zastopnika na perzijskem dvoru. Gribojedov, ki je sam predlagal, naj se ustanovi tako mesto, a ni imel slutnje, da bo on imenovan, je z neveselimi čustvi mislil na Perzijo, kajti znal je, koliko sovražnikov ima zdaj tam med šahovimi dostojanstveniki, a med njimi najvplivnejšega samega Allajaz-hana. "Tam nas bodo gotovo vse poklali", je rekel Žandru, ki je prišel k njemu ravno, ko je prejel imenovanje. "Allajaz-han je moj osebni sovražnik; ne odpusti mi turkmanske pogodbe." In slutnja ga ni varala.

Začetkom junija je Gribojedov odpotoval iz Petrograda, a sredi julija je bil že v Tiflisu. Tu se mu je na kratek čas nasmehnila sreča. Še v Petrogradu je govoril o svoji ljubezni do hčere generala Čavčavadze, Ninje Aleksandrovne; sedaj jo je zasnubil in se poročil z njo. Takrat je bila Rusija v vojni s Turčijo; Paskjevič, katerega je moral Gribojedov neobhodno videti, je bil pri armadi, a k njej iti je bilo težavno, ker ji je grozila kuga, ki je že divjala v turških vrstah. To je zadržalo Gribojedova v Gruziji. Toda že v prvih dneh septembra je odpotoval v Tavriz, prestolico naslednika perzijskega šaha, ki je bila naznačena kot prestolica za evropska poslaništva. Toda popred se je moral še predstaviti šahu, in s tem namenom je pustil ženo v Tavrizu, sam pa je v prvih dneh decembra odšel v Teheran. Tam ga je pričakovala strašna smrt.

Gribojedova so sprejeli v Teheranu z vsemi častmi, ki se spodobijo ruskemu poslaništvu. Toda kmalu je nastalo nesporazumljenje, ker mu Perzi niso zaupali. Po turkmanskem dogovoru se je Perzija zavezala osvoboditi vse ruske sužnje, ki se žele vrniti v domovino, in že na poti v Teheran je imel Gribojedov večkrat opraviti zaradi tega. Njegova pravičnost je ugajala prebivalstvu, a v Teheranu so se razmere kmalu nevarno izpremenile. Poslanika so oblegali s prošnjami, da naj osvobodi različne [illegible]nike, ki so jih po sili zadrževali v perzijskih haremih. Med temi so bili pa haremi jako vplivnih oseb. Slednjič je moral Gribojedov nastopiti celo za šahovega dvornika Mirza-Jakuba, evnuha, ki je bil rojen v Erivanu in je prišel v ujetništvo ter je tedaj služil kot blagajnik in glavni oskrbnik šahovega harema. Tudi ta je prišel k poslaniku in se je izjavil, da se hoče vrniti v domovino. Gribojedov je prišel v jako težaven položaj: ako bi ujetnikom odrekel pokroviteljstvo, kakor so želeli Perzi, bi izdal pravico Rusije in s tem ponižal njeno dostojanstvo; ako zahteva, da se točka dogovora izpolni, bi pa razdražil Perze in izzval njihovo maščevanje. Gribojedov si je izbral poslednje — v svojo pogubo.

Ko so iskali ujetnikov, je nastajal med teheranskim prebivalstvom vedno večji nemir. Sam šah ni hotel odpustiti iz Perzije Mirza-Jakuba, ki bi utegnil razglasiti skrivnosti šahovega harema; tudi dostojanstveniki šahovi so rabili vsa sredstva, da bi Mirza-Jakuba zadržali. Teheransko ljudstvo, naščuvano od mohamedanske duhovščine in najbrže tudi od Allajaz-hana, je v velikanski množici obdalo dom ruskega poslanika in zahtevalo, da jim izroči Mirza-Jakuba in dve ženski. Zaman se je trudila straža poslanikova, da bi zadržala oblegajoče, ki so obsipali hišo s kamenjem. Začel se je boj, v katerem je bilo ubitih nekaj Perzov, ki so jih takoj v procesiji odnesli v medžet. To je pa samo povečalo srd ljudstva. Množica je vdrla na dvorišče in prelezla čez zidovje. Straže so pobili in morilci so vdrli v notranje prostore, kjer je Gribojedov z vsem svojim spremstvom padel v hudem boju pod udarci perzijskih kinžalov, a njegovo mrtvo telo je tri dni bilo igrača teheranske tolpe. Rešil se je po nekem srečnem slučaju samo prvi tajnik poslaništva Maljeev.

Po dolgem iskanju so sredi trupel pod oknom poslaništva našli oskrunjeno telo Gribojedova; spoznali so ga samo po palcu na roki od rane, ki jo je nekoč dobil v dvoboju z Jakubovičem. Slovesno so ga prenesli v Tiflis in tam pokopali.

Na zapadni strani Tiflisa se dviga Gruzincem sveta gora Mtaeminda. Na enem izmed njenih višin stoji ženski samostan sv. Davida. S samostanske terase se odkriva očarujoč razgled: Tiflis se razprostira globoko v nižavi, na vstoku se blišči Kura, za njo v daljavi se vidijo sinje gore Kahetije. Ta kraj je posebno ugajal Gribojedovu. Ko je odhajal iz Tiflisa, je prosil ženo poln mračnih slutenj, naj ne pusti njegovih kosti v Perziji, ampak naj ga pokoplje v samostanu sv. Davida. Mlada vdova je izpolnila voljo pokojnemu možu, katerega spominu je ostala verna vse svoje dolgo življenje (umrla je leta 1857), in je velela pokopati tudi sebe poleg moža. Pod samostansko teraso iztočno od cerkve v grobišču z okroglim obokom, ograjenim z mrežo, se dviguje nagrobni spomenik, ki ga je izvršil v Moskvi znani umetnik Kampioni. Na visokem piedestalu stoji razpelo; bolesti polna ženska postava kleči na kolenih pred križem ter ga objema, na podnožju križa pa leži knjiga z napisom: "Gorje od razuma". Na piedestalu, pod medaljonom s portretom Gribojedova je napisano z zlatimi črkami: "Aleksander Sergjejevič Gribojedov, rodil se je leta 1795., januarja, 4. dne, ubit v Teheranu leta 1829., januarja, 30. dne." Na eni strani je napis: "Nepozabnemu njegova Nina"; a na nasprotni strani: "Delo tvojega uma so nesmrtna v ruskem spominu, a zakaj je tebe preživela moja ljubezen!"

Raznoterosti.

Italijanski parlament.

Ministrski svet je razpravljal o programu vlade za bližnje zasedanje parlamenta. Prvi dan zasedanja bodo vzeli dosti časa govori v spomin umrlih poslancev, tako da diskusija Salandrovih izjavah ne bo mogla začeti ta dan, marveč šele drugi.

Gotovo je, da socijalisti se bodo posiužili svobode govora v zbornici v obilni meri.

Angleška nasilja proti nevtralnim državam.

Reuter izve, da je bila podpisana med angleško vlado in zastopniki danske vlade v Londonu trgovinska pogodba, ki olajšuje trgovino z Dansko, ker določbe pogodbe odstranjujejo vsak dvom o končnem namenu prekmorskega blaga.

"Velik balkanski načrt za leto 1916."

Francoski listi poročajo, da se sestavlja v Londonu velik balkanski operacijski načrt za leto 1916. Dela ovira le Italija, ki noče obljubiti svojega sodelovanja. Kitchener je bil zato v italjanskem glavnem stanu, da dobi definitivne, pismene obljube italjanskega generalnega štaba. V isti zadevi se poda Kitchener tudi v ruski glavni stan.

Avstrijsko trgovinsko ministrstvo

je prepovedalo poštnim uradnikom in poštnim uslužbencem biti članom sokolskih društev. Oni poštni uslužbenci, ki so že člani sokolskih organizacij, morajo takoj izstopiti. Podobno prepoved bodo izdala baje tudi ostala ministrstva za uradnike svojih resortov.

Prodaja smetane prepovedana.

V Avstriji je izšla naredba, ki prepoveduje prodajo smetane in vporabo mleka in smetane pri izdelovanju čokolade, bonbonov in dr. Tudi ne smejo kmeti krmiti prašičev in telet z mlekom, ako so že več kakor šest tednov stara.

Izdelovanje sira ne sme presegati lanske produkcije, dežeine oblasti imajo pravico izdelovanje sira še bolj omejiti. Ravno tako smejo deželne oblasti prepovedati porabo mleka v kavarnah ter gostilnah [illegible] popoldne. Končno smejo odrediti po potrebi tudi rekvizicijo mleka.

Pesem.

Zvoni.
A hiše božje
ne vidijo nikjer oči.

Dehti
po rožni sreči.
A sreče od nikoder ni.

Šumi
pod težkim mlinom
A mlin stoji že leto dni.

Silvin Sardenko.

ŠIBRE.

Iz bratovih napak lahko
zajemamo korist.
Za onega je čisto vse.
kdor sam je svet in čist.
Ljudi le redke vlada strast
hudičeva — zavist.

Vsakomu v prsih je srce
odprte knjige list.
Življenje krasno slika ti
duha pokorni kist.
O, ljubček, ti si pač še mlad,
zato si — optimist.

Anton Medved.

DAROVI.

Za nesrečno Zupanovo družino v Grove City, Pa.

Greensburg, Pa. Marija Miheve $1; po 50¢: Louis Palčič in Ana Vespasiani.

Iščem svojega brata JOSIPA PLANTARIČ. Doma je iz Mokronoga. Če kdo ve za njega, naj mi javi, ali naj se sam oglasi bratu: Felix Plantarič, Box 86, Reedsville, W. Va.

Iščem svojo prijateljico JOSIPINO FON. Pred štirimi leti je prišla v Ameriko. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nje naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sama javi. — John Korošič, 1202 Meninge Avenue, Youngstown, Ohio.

SVARILO.

Če žarki ti zasijejo ljubavi,
nikar nemilo jih zavreči!
Kot dobrodošle goste jih pozdravi
in v njih življenje si osreči!

J. Bukovinski,
Pittsburgh, Pa.

Kje je moj sin KAROL CIMERMANČIČ? Doma je iz Zagrac-Fužine pri Žužemberku na Dolenjskem. Pred osmimi leti je bil v Meadowlands, Pa. Kakor sem čul, je stopil v vojaško službo in potem se pa oženil nekje v Clevelandu, Ohio. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi svojemu očetu: Louis Cimermančič, Box 21, Meadowlands, Pa. (21-24—1)

Iščem svojega brata JANEZA MADON. Doma je iz vasi Bata, okraj Kanal na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se sam javi. — Andrew Madon, Box 76, Dunham, Ky. (21-24—1)

Rada bi izvedela za svojega brata GEORGE PETERNEL. Pred 4. leti se je nahajal v Farmington, Ill., Box-288, in od tam se je pa podal v državo Iowa. Če ve kdo izmed rojakov za njegov naslov, naj mi ga sporoči, za kar mu bom hvaležna, ali se pa naj sam oglasi svoji sestri: Mary Taučar, R. R. 3, Box 57, Columbus, Kansas. (21-24-1)

ŽENITNA PONUDBA.

Fant, star 21 let, se želi seznaniti s Slovensko v starosti od 17 do 24 let. Katera resno misli, naj mi piše in priloži svojo sliko. Na denar se ne oziram.

Frank Mave,
Box 128, Farrell, Pa.

Iščeva svoja dva prijatelja ANTONA IVANČICH in ANTONA KRIŽMAN. Prvi je doma iz Malih Lašč št. 17, drugi pa iz Hrušice. Bili smo skupaj v Tacoma, Wash. Če kdo ve za nju naslov, naj nama naznani, ali naj se pa sama javita. — Joe Ivančich in Joe Kršovan, 268 Grove St., Milwaukee, Wis. (20-22—1)

Rad bi izvedel za moža RAKUŠČEK, doma iz Draždene pri Kobaridu na Primorskem. Zadnji dan v maju lanskega leta sem bil pri njem v Springfield, Wis., in sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Stephen Rakušček, 457 S. Pierce St., Milwaukee, Wis. (20-22—1)

†

NAZNANILO.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nam dne 7. januarja t. l. nemila smrt odvzela ljubljenega moža, oz. očeta in brata

ANTONA GALIČIČ.

Ranjki je bil 10 let v Ameriki v Cuddy, Pa. Bolehal je tri leta na sušici. Pokopali smo ga 9. januarja na katoliškem pokopališču v Roseville, Pa. Dobro je bil znan in priljubljen med Slovenci. Zapustil je ženo in pet nedoraslih otrok, enega brata v Ameriki, eno sestro pa v starem kraju. Doma je bil iz Dobrave nad Škofjo Loko na Gorenjskem. Ostane naj vsem v dobrem spominu in lahka mu bodi tuja zemlja!

Žalujoči ostali:
Frančiška Galičič, soproga. **Fran** in **Janez**, sinova, **Pavlina, Marija** in **Frančiška**, hčere. **Matjaž** in **Marija Galičič**, brat in sestra.
Cuddy, Pa.

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916.

En iztis (6 knjig) stane po pošti $1.50. Sprejemam tudi udnino za prihodnje leto, ki znaša za Ameriko kakor vedno **1 dolar.** Kdor naroči knjige ali pa vplača udnino za prihodnje leto, dobi **proti doplačilu 30 centov** TRIDESET KVADRATNIH ČEVLJEV VELIK ZEMLJEVID vojskujočih se držav, s katerim se zamore pokriti celo steno.

ALOIS SKULJ,
P. O. Box 1402, New York, N. Y.
(5-1—29-2 v 2 d)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moja soproga

HELENA ŠKERL

dne 9. januarja ob 12. uri ponoči po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se je vršil 14. januarja na katoliškem pokopališču sv. Alberta v Chicagu, Ill.

Ranjka je bila doma iz Begunj pri Cirknici ter zapušča tu mene in več sorodnikov, v starem kraju pa tri nedorasle otroke, očeta in dva brata.

Tem potom se najiskreneje zahvaljujem vsem sorodnikom in prijateljem za obilen obisk in krasne vence, ki so jih položili na krsto ranjki v slovo. Zajedno se zahvalim gospej Kušar, ki je plačala mašo za ranjko in tudi srčna hvala za vse druge darove.

Adam Škerl, žalujoči soprog.
Josip, Amalija in **Ludvik**, otroci.

Ranjko priporočam v molitev in blag spomin.

Chicago, Ill., 16. jan. 1916.
(20-21—1)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL.
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

OGLAS
NARAVNA VINA

Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14, 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je všteto tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel.

S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 181. St. Helena, Cal.

EDINI SLOVENSKI KROJAC V PITTSBURGH-U, PA. IN OKOLICI
priporoča rojakom svojo moderno urejeno
KROJAČNICO,
v kateri izdeluje lepe in najmodernejše obleke.
S spoštovanjem
RUDOLF MESNAR,
5313 Butler St., Pittsburgh, Pa.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE.

407 East 58th St. NEW YORK, N. Y.

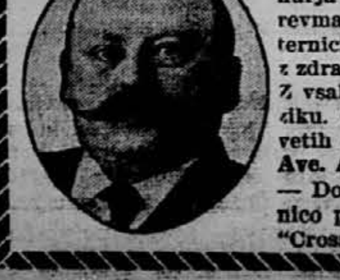

STAROKRAJSKI SLOVANSKI ZDRAVNIK.

Zdravi uspešno bolezni želodca, pljuč, jeter, mehurja in vse notranje bolezni, kakor slabokrvnost, revmatizem, tajne bolezni, božjast, bolezni na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni. — Zdravi z zdravilnimi rožami, katere dobiva iz domovine. — Z vsakim Slovanom govori v njegovem rodnem jeziku. Odprto je vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih zvečer. (Med prvo Ave. in Ave. A. Blizu prve Ave.) Pišite ali pridite osebno. — Do njega se pride z nadcestno ali cestno železnico po prvi, drugi ali tretji Ave., in po 59th St. "Crosstown car".

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ST. BARBARA 1901

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, [illegible] field, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11¼, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Pohabljenci.

Pohabljeni vojaki niso danes nič več brez vsake koristi za človeško družbo. Mesto da bi pustili pohabljenega veterana, da bi se solnčil na solncu ter pripovedoval strmečim vaščanom junaške dogodke, preskrbimo ga z novimi telesnimi deli mesto onih zdravih, ki jih je bil pustil daleč zadaj na bojišču, ter mu damo priliko, da dela v kakršni stroki je najbolj pripraven in sposoben. Na tak način pohabljen vojak ni popolna izguba. V novejših časih so umetne roke in noge čudovito izpopolnili. Ne samo, da izgleda tak umeten člen kot pravi živi člen, temveč tudi dela tako. Možje brez rok in nog morejo rabiti zdaj najbolj teška orodja, plezati morejo po lestvah in igrati na godbenih instrumentih. Večina pohabljenih vojakov iz evropskih bolnišnic je takih, ki so prej v življenju kot zdravi možje bolj uporabljali svoje mišice, kakor pa delali z duhom in ki radi tega trpe bolj vsled izgube svojih členov, kakor pa oni, ki so delali z duhom. Ni samo potrebno, da preskrbe za take pohabljence potrebne stvari za življenje; oni ne prosijo miloščine, temveč iščejo le pomoči, da si morejo sami služiti svoj vsakdanji kruh.

Zato se tudi večina držav v vojni trudi, da takim pohabljencem ne rešijo samo življenja, temveč, da jim ga prikrojijo kolikor mogoče prijetno. V vsaki državi se trudijo posebne organizirane družbe, da zopet preskrbe pohabljenim kolikor mogoče dobra nadomestila, da jih napravijo iz vojakov v vojni kolikor mogoče dobre vojake v miru na polju industrije.

Vsepovsod v Evropi so čudne nove šole, kjer se priletni možje uče rabiti svoje razbite člene in dele telesa v koristnih strokah, tako da bodo kljub svoji pohabljenosti še vedno zmožni in koristni člani človeške družbe.

Tako na primer je mogoče videti farmarja, ki ga uče, da bo zopet mogel porabljati svojo umetno roko z uspehom. Zopet bo lahko šel za plugom ter ga vodil in mogel bo rabiti tako vile kakor motiko, sekiro in drugo orodje.

Možje z umetnimi nogami se uče plezati in opravljati ista opravila, ki so jih prej delali zdravi. To je res prava umetnost modernega časa in v velikem nasprotju z krvavo vojno.

Mesto, da bi se ljudje prijeli kakih sredstev ter onemogočili vojno, pri kateri poginjajo v stotisočih mladi ljudje ter pobijajo drug drugega, pa se dela človeštvo milosrčno na ta način, da uči slepe vojake in pohabljence tega ali onega dela. Čudno je res, da more človeški duh iznajti sredstvo ter z njim nadomestiti prej zdravo in zdaj izgubljeno roko vijolinista, da more igrati brez hibe, da pa ne more iznajti duh človeka kako sredstvo, ki bi uničilo in onemogočilo način, kakor je izgubil ta vijolinist svojo roko.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne upravništvo ne uredništvo.

Zadnji Bourboni.

Spisal **Venceslav Bele.**

(Nadaljevanje.)

Dobrih dvajset let za njo je prišla vrsta na grofa Chambordskega. Po dolgi hudi bolezni je umrl 24. avgusta 1883 v Frohsdorfu.

Grof Chambord je bil že v zibeli pozdravljen kot dedič francoskega prestola in po odpovedi Karola X. in njegovega sina tudi res spoštovan kot kralj od vseh, ki so bili za postavno vlado na Francoskem. A kljub temu ni Henrik V. nosil krone svojih prednikov; umrl je izven domovine in leži v tuji zemlji.

Bil bi kralj po božji volji in po božji milosti, narodu poslan v žalostni dobi, ki je zopet obiskala Francosko.

Radi neprestanih bojev in strankarskih nasprotstev je postalo tekom časa stališče Ludovika Filipa zelo težavno, vendar mu je bila sreča še toliko mila, da je vsej hudi opoziciji revolucionarnih duhov navkljub imel v zbornicah krepko oporo v udani mu večini; opozicija je pa — da bi prišla do moči — obrnila vso svojo silo in agitacijo proti volilnemu redu in zahtevala novega. Da bi duhove bolj razvnela, je prirejala reformne bankete, pri katerih je izkušala z živo besedo vplivati na mase naroda. —

Ko je pa Guizotovo ministrstvo prepovedalo te bankete, je izbruhnila februarska revolucija 1848 — Ludovik Filip je zaman izkušal potolažiti nemir s tem, da se je odpovedal prestolu in kroni, ki ju je zapustil svojemu vnuku, grofu Pariškemu. Vse ni nič pomagalo, — revolucija je bila proglašena in on je moral bežati na Angleško. Kakšna sličnost njegove usode z usodo moža, ki ga je izpodrinil s prestola! — A tudi republika je kmalu izgubila ves kredit, ker ni mogla nova vlada, ki so jo vodili Lamartine, Ledru Lorin in Louis Blanc, krotiti razdivjane množice, naščuvane od političnih agitatorjev, in se je bilo bati najhujšega. Na željo in zahtevo mas je ustanovila vlada narodne delavnice, a s tem je bilo stranki komunistov največ pomagano, ker so si pridobivali vedno več in več pristašev vlada sama pa si je natovorila s temi delavnicami težko breme. — Ko je narodna skupščina te delavnice zopet razpustila, je nastal v Parizu hud upor, ki je trajal od 23. do 26. junija 1848. Med drugimi je bil žrtev tega upora tudi pariški nadškof, ki je izkušal narod pomiriti.

General Cavaignac, ki je zatrl upor, je prevzel vlado, a je moral že v decembru odstopiti Ludoviku Napoleonu Bonaparte, kateri je bil po novi ustavi voljen na štiri leta predsednikom republike. — S tem da je nadaljeval boj proti anarhističnemu gibanju socialistov, si je pridobil Bonaparte zaupanje posetnikov, medtem ko mu je njegovo ime s privlačno silo pridobivalo ljudske mase.

Ker ni mogel Napoleon Bonaparte postavnim potom v drugo voljen biti predsednnikom, a vkljub temu ni maral dati vlade iz rok, je razpustil narodno skupščino, dal 5. decembra 1851 zapreti njene najimenitnejše ude in sprejel predsedništvo za deset let. V letu 1852 je sprejel na predlog naroda naslov — cesar, z imenom Napoleon III. — A nesrečna bitka pri Sedanu v letu 1870 za časa nemško-francoske vojne, ko je cesar sam padel Nemcem v roke, je vzbudila v Parizu veliko razburjenje. Dne 4. septembra je nehala doba Napoleonova — doba francoskega cesarstva — uvedena je bila zopet republika, ki traja do današnjih dni.

Grof Chambord je bil občudovanja vreden značaj; bolj mogočno je stal ta prognani kralj v svoji nesreči kakor vladarji sveta na vrhuncu svoje sreče. Ves svet je že slišal o duševni velikosti tega kneza, o njegovi plemenitosti kot vitez, o njegovi ljubeznivosti kot soprog, o njegovi zvestobi in odkritosrčnosti kot prijatelj. A on ni bil samo kralj in knez, čigar ponižnost in ljubeznivost, duhovitost, živahnost in šaljivost so občudovali vsi, ki so ga poznali; — on je bil tudi globokoveren mož, katoličan ne le po imenu, ampak po prepričanju in v dejanju.

Vsak dan je šel k maši, vsak teden sprejel svetotajstva; v nedeljo in v praznik so morali vsi njegovi služabniki in lovci k maši. Dasi je bil lov njegova najljubša zabava, vendar ni radi lova nikoli zanemaril svojih verskih dolžnosti. O njegovi človekoljubni radodarnosti ve narod po Goriškem še sedaj mnogo povedati; svote, ki jih je daroval v dobrodelne namene, so narvnost neverjetne. Podpiral je cerkve, misijone, v Rim je pošiljal za Petrov novčič tisočake za tisočaki, Jeruzalem je dobil od njega na stotisoče; koliko je daroval revežem, ubožnim bogoslovcem, tega ne ve nihče.

Spoštovanje, ki si ga je pridobil s svojim vernim, človekoljubnim in moško trdnim značajem, in ljubezen, s katero so mu bili vdani prijatelji in vsi, ki so ga poznali, se je najbolj očitno pokazala za časa njegove težke bolezni in njegove smrti, vse je žalovalo za njim kakor za svojim očetom.

Koliko jih je bilo, ki so klicali ob njegovi krsti: "O Bog, zakaj si nam vzel tako blagega kneza!"

Neki plemenitaš, ki je videl, s kakšno pobožnostjo je sprejel kralj zadnjo pobotnico, je zaklical: "Kateri brezverec bi se ne izpreobrnil, ko bi videl tako živo vero in tako iskreno pobožnost!"

Zadnjo noč pred kraljevo smrtjo so molili ob njegovi postelji dvakrat molitve za umirajoče. — Dne 24. avgusta je prosila kraljica p. Boleta, kraljevega izpovednika, naj ga še enkrat osrči in ojunači, preden gre k oltarju. Blagi pater je porabil to priliko, da ga je pripravil na poslednjo odvezo, ki mu jo je podelil.

Ko je opravljal po maši zahvalno molitev, je prihitela kraljica k njemu in ga prosila, naj bi v zadnjih trenotkih stal umirajočemu ob strani. — Komaj je prispel do vznožja njegove postelje, ga je že videl v Gospodu mirno zaspati brez vsakega boja in vzdiha, — med solzami knezov, kneginj in hišnih slug, ki so vsi enako žalovali za njim.

To se je zgodilo na predvečer sv. Ludovika, velikega kralja in patrona Francije.

Ves teden pred pogrebom so se delale v Gorici priprave. Pod presbiterijem na Kostanjevici je bil določen prostor za njegovo krsto. Votline in ozki hodnik do nje so popravili in očedili, kolikor je bilo v naglici mogoče; iz stranskih rakev so prinesli v votlino krste vseh štirih že pokopanih udov francoske kraljeve rodbine. — Na evangelijsko stran so položili na sredo kralja Karola X., na njegovo desno sina Ludovika, na levo Ludovikovo soprogo, Marijo Terezijo; na episteljski strani Luizo Parmsko, na sredi so pripravili prostor za Henrika V., na njegovi desni pa za še živečo vdovo pokojnikovo.

Cerkev so spredaj in znotraj črno prevlekli; tako tudi stolnico.

Na dan pogreba je bila vsa Gorica oblečena v žalno obleko; povsod črne preproge in zastave. Že v nedeljo je bila vsa Gorica polna Francozov, mnogo jih je prišlo v ponedeljek iz Trsta, Vidma, Benetk in drugod, kjer so prenočili; pogreba se jih je udeležilo nad 400. Mnogo deputacij je bilo od strani legitimistov in orleancev; zastopanih je bilo 32 francoskih časopisov, razen teh skoro vsi znameniti dnevniki iz Italije: Rima, Bologne, Parme, Milana, Benetk, Vidma; skoro vsi tržaški, mnogo dunajskih; nekateri iz Belgije, Bavarske — celo iz Petrograda, Londona, Aleksandrije v Egiptu itd.

Ob pol osmih zjutraj, v ponedeljek 3. novembra, se je pripeljalo s posebnim vlakom kraljevo truplo na goriško postajo, kjer so je postavili za nekaj časa na mrtvaški oder v črno opravljeni in bogato razsvetljeni čakalnici prvega razreda.

Na široki, z drevjem obsajeni cesti, ki pelje četrt ure dolga v mesto, se je že zgodaj začela zbirati duhovščina in velika množica ljudstva k pogrebnemu izprevodu.

Prekrasen mrtvaški voz, črno opravljen, s črno kraljevo krono na vrhu in s kraljevimi grbi na voglih, je peljalo iz mesta proti postaji šest belih konj, v črno, s srebrnimi lilijami prešito tkanino oblečenih. Za tem vozom je sledil drugi, poln krasnih vencev, poslanih od vseh strani, posebno s Francoskega, v znak spoštovanja, vdanosti in ljubezni do pokojnika.

Proti deveti uri se je pripeljal z Dunaja zastopnik cesarjev, knez Thurn-Taxis, soprog cesaričine sestre. — Brž nato se je uredil izprevod in se začel pomikati proti mestu.

Knezonadškof dr. Alojzij Zorn je prišel na željo papeževega nuncija na Dunaju, dasiravno še ni nastopil nadškofije, nalašč iz Poreča pokopavati kralja.

Vrsta izprevodu je bila ta-le: križ, veteranska godba, oddelek veteranov, 24 revežev, na stroške kraljeve hiše črno oblečenih, razni zavodi, vojaška godba, šole, delavska in obrtna društva, mestna godba, usmiljeno bratje, frančiškani, kapucini, jezuiti, svetna duhovščina, profesorji osrednjega semenišča, metropolitanski kapitelj, prošt dr. Evg. Valussi, nadškof dr. Alojzij Zorn, jezdec na belem konju, vojvoda Blacas v kočiji, držeč na blazini ovratnico z velikim križem reda sv. Duha, najimenitnejšega med redovi francoskih kraljev, za njim mrtvaški voz s kraljevim truplom, zastopnik cesarjev, Don Juan, vojvoda Paremski, vojvoda Toskanski, Don Carlos Španski, Don Alfonso, Don Jaimes, sin Don Carlosa, Don Miguel, princ Ludovik Bavarski. — Ludovik Filip Orleanski, grof Pariški, se ni udeležil izprevoda, radi spora, ki je nastal med orleanci in legitimisti pri vprašanju, kdo ima pri izprevodu prednost; cesar je izkušal ta spor rešiti s tem, da je delegiral za pogreb svojega namestnika; razentega je bilo med konteso Chambord in orleanci na eni strani, med njo in grofom Pariškim na drugi nasprotje, nastalo iz malenkostnih pravil in postav etikete.

Za bližnjimi sorodniki pokojnika in višjimi dostojanstveniki je sledil tržaški namestnik, tajni svetovalci in komorniki, francoska poslanstva z belimi zastavami in krasnimi venci, voz z venci, vojaške oblasti, goriški deželni zbor, župan in mestni svet, razne gosposke, skupščine, družbe itd.

Ob cesti je stala na obeh straneh častna straža vojakov in veteranov. Ljudstva je bilo na tisoče in tisoče.

V stolnici, kjer so že čakale zbrane dame, je bil pripravljen mrtvaški oder s krono na vrhu, ves v svečah, krsto so postavili v pripravljen prostor spodaj, ker je bila pretežka, da bi jo dvignili; bila je namreč v sredi svinčena, okrog pa dve leseni krsti. — Po končani peti maši je ostalo truplo v stolnici.

Popoldne ob petih se je zopet zbral izprevod in odšel v istem redu na Kostanjevico, le da se je moralo ustaviti mnogo ljudstva pod hribom, ker ni bilo na njem prostora za vse.

Črno prevlečena cerkev na Kostanjevici je bila okrašena s srebrnimi portami in kraljevimi grbi, na sredi je bil pripravljen nizek mrtvaški oder in nad odrom se je dvigala bela zastava s pozlačenimi lilijevimi cveti obšita, znamenje postavih kraljev francoskih. Prinesel jo je iz Lilla gospod Bayart, sodojenec pokojnega grofa Chamborda. Hčere Bayartove so jo pripravljale za slovesnost nastopa Henrika V. na francoski prestol; sedaj je imela pokrivati njegovo krsto, da so se izpolnile besede, ki jih je pisal pokojnik v nekem razglasu:

"Ta zastava (namreč bela zastava z lilijami) je varovala mojo zibel; jaz hočem, da pokriva tudi moj grob!"

Ko so bile v cerkvi opravljene navadne molitve, so prijeli lovci pokojnega kralja krsto in jo nesli skozi vrata, — ki so jih nalašč zato pripravili s tem, da so predrli zid, ki loči prostor pred cerkvijo od mnogo nižjega samostanskega vrta, — po začasnih lesenih, s črnim suknom pregrnjenih stopnicah v določen prostor pod presbiterijem.

V grobišče so spremili pozemeljske ostanke grofa Chamborda razen cesarjevega zastopniki samostana, knezonadškof in najvišja gospoda. Sin Bayartov je nesel belo zastavo iz cerkve in jo položil na krsto, ko je bila postavljena na svoje mesto.

Dragocene, umetno izdelane vence, ki so jih prinesla poslanstva s seboj, so spravili v kraljevo rakev. Ti venci vise sedaj na obeh stenah dolgega in ozkega hodnika, ki vodi pod cerkvijo do kripte; Bayartova zastava je shranjena v stekleni omarici ob vhodu, kjer so tudi druge zastave, ki so jih takrat nosili v izprevodu, obešene.

Nihče izmed Francozov ni hotel zapustiti Gorice, ne da bi še enkrat poklenil in molil pred krsto svojega kralja. V torek in naslednje dni je bila na Kostanjevici neprestana gneča od zore do mraka, ker je šlo le po malo ljudi lahko v tesno kraljevo počivališče. —

Ginljivo je bilo gledati, kako so milo jokali in iskreno molili možje izmed visoke gospode francoske, kako so jih odnesli s seboj v domovino kot drage spominke na ljubljenega kralja.

(Konec prihodnjič).

Črni piruhi.

Spisal **Ivan Cankar.**

Bil je človek, ki je vedel, da je gnusno bolan, pa je skrival to svojo bolezen. Navidez je bil prijeten, glasen, vesel, oči so pričale o bogatem zdravju.

Tako je stopil pred svoje tovarie kakor pred lažnjivo ogledalo: zanj, ki je vedel strašno resnico je bil njih zvonki pozdrav zasmeh in žalitev; in zato jih je sovražil vse do zadnjega. Svojemu sovraštvu pa je stregel na tak način, kakor je bilo njegovi bolezni prav in primerno.

Znano mu je bilo, kakor nam je znano vsem, da je marca mesec nastežaj odprto vsako srce. To je mesec pomaranč in piruhov. Takrat stoji človek na pragu svoje hiše in vabi vsako dušo, pošteno in nepošteno. Ne vpraša nikogar, kakšnega rodu da je, odkod in kam. Kolač je narezan, s cukrom potresen, gnjat je na mizi, hren tudi.

Tak slovesen čas si je bil izbral človek, o katerem pišem. Hodil je od hiše do hiše, pridno je pozdravljal, dajal je, kakor so mu dajali. Z rdečimi piruhi si je basal suknjo, delil je črne.

Soseda je spreletelo mrzlo in čudno.

— Odkod ta črni piruh?

— Iz tinte, sosed, iz tinte!

Oba sta se zasmejala, smeh pa ni bil čisto nič prijazen. Ta je vedel, da je dal satana, oni je slutil, da je groza na pragu.

Sovraštvu bi se ne spodobilo da bi brez prebiranja brizgalo [illegible] na vse strani. Oči ima, da vidi, kam udari. Tako si je bil človek izbistril prav posebno vrsto radosti. Kaj bi zaleglo, če bi nosil svoje črne piruhe tujim ljudem, močnim in preudarjenim, ki bi nazadnje celo uganili, da je — smrt pod lupino?

Nosil jih je nebogljencem.

Preden je prestopil prag, si je ogledal hišo. Ker hiša je gospodarjeva podoba. Če je videl, da je grlica res takšna, kakor se razodeva, je potrkal. Zmotil se je malokdaj.

Ponavadi so ga pozdravile zaupljive oči, zvezde nebeške.

— Na, duša, zaradi ljubezni!

Vzel je nebogljenec, joj mu!

Komaj se je dotaknil same lupine črnega piruha, je segla bolezen v prste, pa je šla hitro dalje do srca. To srce nebogljencev je tako ustvarjeno, da je zmerom lačno in žejno, da hoče biti zvrha polno, čeprav bolečine in bridkosti. Kdor je rojen, da nese križ na Golgoto, bi ga sam poiskal, če bi mu ga ne dali.

Taka srca si je bolnik izbiral, da je z njimi delil svoje črno bogastvo. Gledal je natanko in skrbljivo, kako jim plahnejo lica, ugašajo oči. Ker človek je vesel, kadar vidi, da v svoji sramoti ni sam.

Kolikor pa je bil razumen in bočljiv, je na neko važno stvar pa čisto pozabil. Na to namreč, da se je bil združil v bratstvo z vsemi tistimi, ki so jedli in pili od njegove bolezni. V krvno bratstvo, ki se mu ne da odreči ne pred Bogom, ne pred ljudmi.

Spočetka mu je bilo zares prijetno, ko je videl svojih črnih piruhov črno zalego, ali kmalu mu je bilo sitno, sčasoma že zoprno, nazadnje pa ga je bilo strah.

Stopil je pred duri svoje samotne izbe, odklenil je. Izba je bila polna. Sedeli so na stolih, na zofi, celo na postelji. Še izza peči, še s stropa so strmeli nanj. Sami bledi obrazi, splahneli, votlogledi, razgrizeni od bolečine.

Pozdravljali so ga, smehljali so se mu nagnusno, vlačuško, silili so mu s lica s solzkimi rokami. Branil se je, ni se mogel ubraniti.

— Saj si nas klical, saj si nas vabil, sam smo tvoji! Svojo kri si nam dal, to sladko, zakaj te je strah?

Te bele roke, tenke! Na vsaki dlani se rahlo trese črn piruh.

Na polje svobodno! Beži!

Gre; in vsi gredo z njim. Oklepajo se ga pod pazduho. Ozre se plah na to, ozre se na ono stran

— Kako ves si naš! Kako smo vsi tvoji! Ali se spomni, še spomniš na tiste besede, ki so šle gladko kakor voda po žlebu? Daj, še jih reci!

Jezik je trd in suh.

— Ali se spomniš, še spomniš na tisti poljub? — Daj, poljubi še!

Ustna so vroča in razpokana.

Najbolj čudno ob vsej tej stvari je, da je človek kljub vsem neprilikam še nadalje trosil svoje nagnusne piruhe. Bil je kvartopirec, ki igra, ker izgublja. Vedel je natanko, da vabi strahoobčutil, da daje svojo kri; dajal je. Ni mu bilo zakrito, da lije strup v široki strugi nazaj; še je točil. Iz enega piruha jih je bilo devet, iz devetih devedeset.

Nazadnje se je v svojih bolnih zmotah tako daleč izpozabil, da ni več natanko gledal na vrata, kamor je potrkal. Bil je berač, ki stopi čez prag iz gole navade, čeprav ni lačen, ne žejen. Tako se mu je primerilo, da je šel od hiše v grdi sramoti:

— Sam požri ta svoj črni piruh!

Ali vse to bi še nekako bilo, če bi na dnu srca ne kljuvalo tisto tenko kladevce, ki mu pravijo kesanje. Skoraj nerazumljivo je, res pa je vendar: človek je grešil zaradi kesanja. Še bolj nerazumljivo pa je, da se je tega kesanja bal ter si ga hkrati želel: in da je s strašno, brezdanjega trpljenja polno ljubeznijo ljubil vse, ki jih je žalil.

Dal je črni piruh, dal ga njej, zaupljivi, sinjeoki:

— Na, zaradi ljubezni!

Dal ji strup. In že v samem tistem trenutku ob zasmehu in zloradosti, se mu je paralo srce:

— Ne pričaj, mila, pred Bogom zoper mene!

— — — — — — — — — — —

Kaj bi še nadalje govoril! — Strahota je brez primere, da človek ni človek, temveč novelist, bitje, ki je s tinto zastrupljeno. Strahota je, da mora napisati par lepih stavkov, namesto da bi na ves glas zakričal od žalosti in sramu!

Rojaki, naročite se na "Glas Naroda", edini slovenski dnevnik v Ameriki!

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan —.50
Berilo prvo, vezano —.30
Berilo drugo, vezano —.40
Cerkvena zgodovina —.70
Domači zdravnik —.50
Fizika 1. in 2. del —.45
Katekizem vez. veliki —.40
Katekizem vez. mali —.15
Občna zgodovina $4.00
Pesmarica, nagrobnice $1.00
Poljedelstvo —.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan $1.00
Postrežba bolnikom —.20
Sadjereja v pogovorih —.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar $1.20
Slovensko-angleški in angl.-slov. slovar $1.50
Slovenski pravnik $2.00
Slovenska Slovnica, vez. $1.20
Slovenska pesmarica, 1. —.60
Trtna uš in trtoreja —.40
Umna živinoreja —.50
Umni kmetovalec —.50
Veliki slovensko-angleški tolmač $2.00
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po —.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk —.20
Bitka pri Visu —.30
Bodi svoje sreče kovač —.30
Boj s prirodo —.15
Božični darovi —.15
Cerkvica na skali —.15
Deteljica, življenje treh kranjskih bratov —.25
Don Kižot —.20
Fabiola —.35
George Stephenson, oče železnic —.20
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po —.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem —.20
Izanami, mala Japonka —.20
Jaromil —.20
Jeruzalemski romar —.45
Kaj se je Makaru sanjalo? —.50
Leban, 100 beril —.20
Malomestne tradicije —.25
Miklova Zala —.35
Mirko Poštenjakovič —.20
Na jutrovem —.30
Na različnih potih —.20
O jetiki —.15
Odvetniška tarifa —.30
Pregovori, prilike, reki —.25
Randevous —.25
Revolucija na Portugalskem —.20
Srečolovec —.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov $5.00
Strelec —.20

Sanjska knjiga, velika —.30
Titanik —.30
Vojna na Balkanu, 13. zvez. $1.35
Za kruhom —.20
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami —.50
Zlate jagode, vez. —.30
Življenja trnjeva pot —.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu) —.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike —.20
2. zv. Maron, krščanski deček —.25
4. zv. Praški judek —.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza —.25
8. zv. Tri indijanske povesti —.30
9. zv. Kraljičin nečak —.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica —.30
12. zv. Korejska brata —.30
13. zv. Boj in zmaga —.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja —.30
15. zv. Angelj sužnjev —.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger

Pri puščavniku —.20
Raztresenca —.30
Starinarica —.20
Idealna Tašča —.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po —.03
ducat po —.25
Z slikami mesta New Yorka po —.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali —.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav, mali —.10
veliki —.25
Balkanskih držav —.15
Evrope, vezan —.50
Vojna stenska mapa $1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po
Avstro-Ogrske mali
veliki vezan
Celi svet
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet

OPOMBA: Naročilom je prilo[illegible] denarno vrednost, [illegible] tovini, poštni nakaznici, ali poštni[illegible] znamkah. Poštnina [illegible] cenah že vračunana.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 607 Cherry Way ali box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114 Ely Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Na morju.

Narte Velikonja.

I.

Ladjica se je zibala, morje se je zibalo solnce se je zibalo. Nižali in višali so se ostri, z gostim grmičevjem obrasli vrhovi na levi, dvigali se in padali ostri, goli vrhovi na desni, obliti s svetlobo, kot bi ši starci greli nage ude v solncu. Med ostrimi, obraslimi vrhovi na levici in ostrimi, golimi vrhovi na desnici je ležalo morje; na njegovih valovih se je zibala jadrnica, ranjen golob na široki njivi. Pihal je rahel veter; zdelo se je, da žarki, ki so se upirali v jadra, drže barko nazaj; prhutala je in se pomikala leno v kanalu.

Z razgretega krova je puhtela omamna vročina, polna smradu po smoli in katranu, po slani morski vodi, po slanini in česnu in potu mornarjev. Vse ozračje je bilo, kot bi ga pritiskal prozoren pokrov; vidiš, kamor ti drago, dasi je megleno, a roke se ti ne ljubi ganiti. Usta so suha, pa ne veruješ, da je voda mokra, tudi se ti ne da seči po njej, da bi jo pil. Mrtvičasta otopelost telesa in lena brezbrižnost duha se je čudno skladala s polglasno melodijo, ki jo je mrmral nekdo na jadrnici leno in zaspano, kakor bi sanjal:

"Povero merlo mio, come farai ballar"?

Vsepovsod svetla gladina, ki je ščemela v oči, pesem o kosu, "chi ha persi le gambe", težko, v smrad zavito ozračje, vonj po razlitem vinu, brenčanje muh, vsa enoličnost morja, ki diši po gnilih ribah, pot zdravih teles mornarjev: vse to je napajalo zrak z občutkom gorke pijanosti. Solnce je palilo; še ladjica, ki se je zibala, zibala kot nečke in vozila že od poldneva v kanalu, je bila pijana.

Pet mladih ljudi je opravljalo službo na njej.

Mornar Žino z veliko rano na licu, z rdečo ruto okoli vratu in modrimi hlačami je ležal med dvema sodoma in dremal. Ob njem je lupil limono in metal olupke v morje dvaindvajsetletni Viko, Hrvat Rok je zrl nepremično Žina, žvečil tobak in motril njegov obraz, že pol ure, in ni umaknil pogleda. Perin je ležal na hrbtu, stezal dolge noge daleč od sebe in mrmraje pel o kosu, "ki je izgubil rep." Njegov sosed Andrej je lovil muhe, ki so mu sedale na kosmata meča; ko je udaril po bosi nogi, [illegible] Viko bušil v smeh:

"Ali si jo?"

"Kaj?" je zazdehal Žino in po[illegible]l okoli sebe. "Kaj praviš?"

"[illegible], ali sem te!" je razjasnil [illegible] zadevo. "Še frak sem, [illegible] je modroval in trgal debe[illegible] perutnice. "Ali bo polka? [illegible]ši, ali boš?" M[illegible]a se [illegible] hrbtu in brenč[illegible] kar [illegible] veliko vesel[illegible]

"Ti bi bil dober za cirkus Napoli", je menil Žino. Perin pa je neumorno nadaljeval in pel.

Pet fantov je bilo, ki so se dolgočasili na krovu, sedmi človek je bila deklica. Kapitan Ferjan je bil šesti. Ždel je ob krmilu, kakor bi ne živel, dasi je zapazil vsak sunek in gibljaj v jadrih. Imel je samo eno jadrnico "Oko morske zvezde", eno samo hčerko Seldo in hišo ob koprski obali. Peljal je bil iz Trsta v Zader petrolej, na povratku pa je naložil vina in olja.

Selda je imela sedemnajst let. Žino je trdil, da ima oči kot nebo, oči z velikimi punčicami. Viko ji še ni pogledal očitno v obraz, le skrivaj je vedel, da je lepa. Kapitan Farjan, "Oko morske zvezde" in Selda so bili neločljiva trojica. Deklica je zdavnaj izgubila mater, zrastla je na barki in nikamor ni bolj spadala kakor k jadru, ko je zasenčila čelo in zrla blesteče modrino.

Ob barko je pljuskalo morje, blesketalo, kot bi se svetile mnoge, mnoge sablje. Zibalo se je in trepetalo.

Fantje so bili medtem izvlekli karte. Žino je klel vročino, se brisal ob rokav platnene srajce in trdil: "Vročina je taka, da bi jezik molel in hudiča pekel."

"Ali boš?" se je ozrl v bradavičastega Hrvata in pokazal karte. —

"Nočem!" je rekel Hrvat.

"Saj smo štirje", je menil Perin. "Andrej, pusti muhe!"

Andrej je muhe pustil.

Sedli so in začeli metati karte: tupatam je padla kletev, sirova beseda, pa so spet segli po kartah, jih mešali, delili, razmetavali in začenjali znova. Rok je ležal ob njih, motril Žinov obraz, ga motril nepremično celo uro, poslušal njih kvante in kletve in motril. Žinu je žarelo lice; vsa prikrita narava je planila iz njega. — Naglo je pobiral karte, jih navidezno malomarno mešal, štel, štel in dobival. Perin je klel, Andrej je menil, da nimo sreče, Viko je zardeval; igral je raztreseno, metal nezmiselno kralje in ase in požiral zbadljive opazke tovarišev.

Pozabili so na vročino, na smrad in na muhe. Parkrat so se mimogrede spomnili deklet. Domača dekleta so bila daleč, Selda, dasi je bila na jadrnici, še dalje. Bili so ljudje brez doma; šli so, kadar jih je kdo [illegible], in k tistemu, ki jih je plačal.

Morje je [illegible]eskalo in se blestelo, solnce je padalo, a še vedno žgalo in palilo; fantje so se pomikali za senco. Duh po česnu, vonj po razlitem vinu in lasten pot jim je dražil domišljijo. Začeli so z dogodbicami.

Perin se je lotil,(a ni končal Stegnil je dolge noge in zamahnil z roko: "A, kaj, kdo bi vse pravil!" Viko ni imel še nobene dogodbice. Andrej je pripovedoval o dekletu, ki je slanike prodajala in mežikala, pa je ni maral, ker je bila pegasta.

"Seveda!" je rekel Perin. "Marala te ni, ker si smrdel po česnu. Rajši bi bil muhe lovil!"

"Kaj še!" je začel Žino, ko se je smeh polegel. "Znal nisi, Andrej. Na pravem koncu bi bil začel in imel bi slanikov, da bi te še zdaj žejalo. — Enkrat na Krku — tako se mora kot jaz! — enkrat na Krku....

"Na Krku? Ali si bil na Krku?" je vprašal Rok in se je zganil.

"Zakaj bi ne bil na Krku, če pravim: na Krku!" je rekel. "Pa kakšno je bilo to dekle! Selda ne bo lepša. Hodim en dopoldan za njo, še ozrla se ni; ko sem zahrkal, je zavihala nos, a pogledala me ni. Šla je v trgovino, jaz pa za njo po čokolade; šla je k vodnjaku, jaz za njo pit. Prosil sem jo korca, zajela je v mojo kapo. Hodil sem za njo še popoldne in si rekel: Le počakaj, Hrvatica!" Važno je pljunil in pobiral karte. "Drugi dan sem se ujezil in je nisem pogledal. Zapravil sem bil dan, pomagač se je opil, ker ni imel dela in je skoro utonil. Čakaj! — Pa je prišla ob desetih na pomol, zaničljivo pogledala in se smejala. Vrag pač, kako se je smejala!"

Trojica ga je pozorno poslušala in na obrazih se jim je poznalo, da živi ta smeh že v njihovi domišljiji. Rok pa je ležal navidez malomarno, kakor bi ga ne zanimalo; samo motril je, motril pripovedovalca s čudnim pogledom.

"Pa ti pride popoldne ponujat smokev in pravi, da ne mara zame in ne mara. Jaz tudi ne, pravim in se podvizam metati deske na kraj Daj, da odrineva jutri! — sem vpil na pomagača. Ali ni prišla zvečer spet in vprašala po najinil dekletih?"

"Kako ji je bilo ime?" je naglo segel v besedo Rok.

"Vse je povedala. Pravi, da ji je ime Nikica. Prav, Nikica, sem ji rekel, ti grdo gledaš. Spet se je smejala in njene črne, zmerom mokre oči so se ji svetile."

Tu se je Žino ozrl po tovariših in mešal karte.

"Zjutraj sva odrinila...."

"Ali z Nikico?" je naglo vprašal Viko.

"Ne, s pomagačem! — Pritekla je na pomol in mahala v pozdrav, kakor sploh ženske."

Delil je karte in menil:

"Kakšna so ta dekleta; kaži ji hrbet in hoče te videti v obraz — Ti, Viko, imaš zdaj vse ase!" je opomnil, ko mu je vrgel karte. — "Tudi jaz sem s kapo mahal v pozdrav; zavpila je nekaj za menoj, pa sem zavpil še jaz. Stala je na bregu. Še danes me čaka, zaklel bi se, da me čaka. — Zakaj nisi vrgel kralja, Perin?" je zavpil, ko je videl, da se mu nihče ne smeje. To ga je očividno jezilo.

"Ti si lump, Žino!" je opomnil Viko. "Kam greš, Rok!" je nadaljeval, ko je videl, da Hrvat vstaja.

Oni je odgovoril s hrvaškim naglasom:

"Drugam!"

"Saj sem jo še jaz videl", se je smejal Perin, kakor da je komaj zdaj doumel Žinovo pripovedovanje. "V solnat steber se je izpremenila na pomolu; barke privezujejo k njej, a ona čaka, da jo rešiš! Ali ne, Rok?" Perin se je krohotal svoji pripombi.

Hrvat pa je vstal in nekaj mrmral sam pri sebi. Za hip je bil ves izpremenjen; pulil si je bradavice na licu in ni nič odgovoril.

"Daj asa!" se je razjezil Žino. "Daj in ne zabavljaj!"

"Solnat steber?" je povzel Viko. "Ta je dobra, Perin, ta je dobra."

Žino je bil užaljen. Premeril je Vika in zbadljivo menil:

"Prej bi jaz ganil steber, kakor boš ti Seldo; saj še brk nimaš. Viliš, sedemkrat prej, in Seldo, prej, če hočem. — Ali je kislo grozdje, kaj?"

Nakremžil je obraz, kot bi jesih požiral. "Pa le korajžo! Dekleta so kot morje; na eno stran so temna, na drugo stran se spreminjajo. Le poglej si morje, fant! Ali vidiš?"

"Kaj si začel?" je osupnil Viko. "Kaj hočeš s Seldo, da se spotikaš?" Zardel je in pozabil na igro.

"Kdo kaj pravi?" je pomežniknil Žino. Glejte ga, kako je rdeč, kakor solnce je rdeč. Vrzi no!"

Solnce je stalo ravno nad obzorjem. Morje je šumelo, pljuskalo jadrnici v boke, spredaj so čvrčale pene, kot bi kipelo. Zelena, rdeča in višnjeva, vse barve od črne na belo so se prelivale preko valov.

Žino je iztegnil noge in povlekel cigareto.

"Kdo kaj govori? Pa vseeno, fant, vseeno: Selda je lepa, ali se ti ne zdi?" je šepetaje pripomnil z lokavim izrazom v očeh. "Škoda, da jo stari tako varuje."

Viko je pri teh besedah razprl oči in nehal deliti. "Kaj hoče dekletu, da ne more in ne more nehati? Ali ga vrag moti? Udaril bi ga, da bi pozabil solnce in dekle." Takrat je dvignil oči in zardel še bolj: Selda se je prikazala pri odprtini.

"Pst, tiho! — Glej jo!" je šepnil nehote.

"A kaj!" se je Žino delal malomarnega, dasi je obmolknil in se ozrl nanjo. Dekle je imelo oči kot nebo, oči z velikimi punčicami, kakor je rekel Žino.

"Lep večer, kaj ne?" je dejal Perin, ki se zanjo ni brigal.

"Zakaj praviš to?" se je nasmejala. "Ali dobivaš?"

"Zakaj? Če je lep, je lep. Seveda dobivam."

"Viko izgublja!" se je smejal Žino in gledal čez ramo. "Cel dan misli nate in zmerom izgublja. — Selda gor, Selda dol, in vedno Selda."

"Zakaj se vrag laže?" si je mislil Vilko. "Ali sam tako misli? — V vodo bi ga sunil!"

Deklica je ob Žinovih besedah zardela in izginila. 'Maram zanj! je hotela reči, pa je molčala, ker se ji je nekaj toplega zganilo v srcu. Kartači so se spogledali, kakor bi hoteli drug drugega nekaj vprašati. Viko je jezen vrgel karte na krov.

"Na, kaj bi se razvnemal? Ali ti je res žal po njej?" je vprašal Žino porogljivo.

"Ne!" je dejal Viko. "Sram je je in razžaljena je."

"Razžaljena? — Ali se to pravi žaliti? Ali bi ji ne smel ničesar reči?"

Rok se je bil ustavil pri jadrniku in je pozorno poslušal razgovor.

"Kako?" se je razvnel Vilko. 'Solnati steber poišči; to bi bilo bolje. Kaj se je ujedaš?"

Zdaj je bila vrsta na Andreju, da se smeje.

"Ta je dobra! Bravo, Viko!"

Nenadna veselost ga je obšla in ta veselost je naraščala, kakor je naraščala jeza na Žinovem obrazu, ki je vrgel ogorek v morje in se vzdignil.

"Čakajte, zlodja, še prste si boste lizali!"

Bučen smeh je izbruhnil med njimi. Ker ni nihče vedel, zakaj bi si prste lizali, se jim je ta opazka zdela zelo smešna. Smejali so se tako izzivaje, da je Žino prebledel jeze in ihte.

"Uf, Žino", se je krohotal Perin in valjal besede v razsekanih stavkih. "Ali te skomina, perbako? — Pazi, pazi, da te krč ne uvije!"

Nov krohot je zadonel na ladjici.

Žino je zaničljivo pljunil in zaškrtal. Obrnil se je in grozeče odšel za Seldo.

"Bomo videli!"

Četvorica na krovu je obstala in se spogledala.

Tisti hip je zadonel od krmila kapitanov glas:

"Sprednje jadro naj kdo obrne! — Ali ne vidite?"

Večerni veter je pihal od nasprotne strani in se upiral v jadro, ki je frfotalo in lepetalo kakor perutnice smrtno zadete ptice. Solnce je bilo zašlo, pod jadrnico je vrelo morje, kakor bi se miljon otrok kopalo v njem in se držalo za roke.

Ukaz kapitanov je pretrgal njih misli. Perin in Andrej sta naglo skočila k škripcem in vrvem. Rok in Viko sta gledala to opravilo kot nekaj čisto novega. Po par hipih se je Rok zasmejal in se nagnil k Viku:

"Ali kapitan ve?"

"Kaj?" se je zavzel Vilko.

"Kaj! — Zakaj tako kričiš?" je govoril Rok s hrvaškim naglasom. "Kako bi ne vedel, kar moraš vedeti!"

"Kaj hočeš?"

"Na, zdaj se še hliniš. — Obledel si, ko je Žino menil, da si bomo prste lizali. Roke so se ti tresle. — Vse sem videl in zato veš, kaj."

"Ali misliš Žina?"

"Žino je Žino, Selda je Selda, e?" Pomežiknil mu je dobrosrčno in nadaljeval: "Žino je lopov, to je!"

Dobro se mu je zdelo, da je tako razložil vso zadevo; več kakor besede so razodevale njegove oči in kretnje.

"Tako mi majke, meni ni do dekleta, a Žina ubijem, kakor sipo ga ubijem."

Glas se mu je tresel, ko je pristavil:

"Nikica na Krku ga res čaka, z nožem ga čaka, če še ni legla. Ali razumeš!"

(Dalje prihodnjič.)

Ob Kvarneru.

Oton Župančič.

Oglarji so se odkrili
sklonili glave in molili:
na vrhu klanca križ je stal
visoko in široko,
a doli za njim, kot spreminjast opal
je stalo morje .... in tebi, morje,
sem odkril se jaz!

Ti, morje, si vse lepše, kot sveti križ —
vse širje ležiš, vse višje stojiš,
ti objemaš zemljo, ti poljubljaš nebo
in tvoji valovi iz dalje šume,
kot srebro perotnice
vzlepetalih ptic
pozdravljajo drhte
popotnika iz daljine ....
Ti, morje, si starejše, kot sveti križ —
vse bele lase in brado imaš,
vse trepečeš kot starec, in kadar zaspiš
kot starec v sanjah šepetaš ....
Bojazen ljudi te ustvarila ni,
veličanstva ti hlimba podarila ni,
ti si od pradavnine!

Ti, morje, si močnejše, kot sveti križ —
ti nočeš vernih krvnikov,
brez vnetih pomočnikov
ti samo v svojem imenu moriš ...
Kadar tulijo tvoji rogovi na smrt,
zastave vihrajo krvave,
vališ pod oblaki svoj črni srd,
ne bojiš se pravice, postave ....

Ti samo si pišeš zakon svoj.
In tvoj zakon je mir, in tvoj zakon je boj,
tvoj zakon je tvoja volja.
Pozdravljam te, velika volja,
pozdravljam te, svobodna moč,
jaz, bilka nemirna sred polja,
vrst v vetru omahujoč....

Samomor pred poroko.

Oklahoma City, Okla. 19. jan. V nekem tukajšnjem hotelu se je danes ustrelil J. D. Welday, predsednik državnega odbora socijalistične stranke. Jutri bi se imel poročiti z Olive Todd, hčerko nekega bogatega tovarnarja. — Kaj ga je gnalo v smrt, se dosedaj še ni dalo dognati.

Usoda Srbije.

"Az Est" objavlja razgovor z bolgarskim min. predsednikom Radoslavovom, ki je dejal:

— Srbija je popolnoma poražena. Zgodilo se je to celo hitreje, kakor smo se sami nadejali. Menim, da je Avstrija samostojno sklenila, kaj je storiti, da se v bodoče odpravi vsaka politična in vojaška nevarnost. Na drugi strani pa smatram, da bo mogla Bolgarija svoje narodne idejale popolnoma uresničiti in da bodo vsi bolgarski kraji, ki so dosedaj prenašali srbski jarem, za vedno združeni z Bolgarijo. Kaj se bo z ostalim srbskim ozmeljem zgodilo, se da tem manj prerokovati.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller.
Mineral, Kans.: John Stalc.
Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. D. Likovich.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže. M. L. Kapsh, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Jos. Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Uršič.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternisa.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, O. in okolica: J. Kumše.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Keržišnik.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in John Zupančič.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: Frank Trebec.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.
Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Monessen, Pa.: Math Kikelj.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakshe I. Podvašnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: L. Blazich.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brozich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Jos. Motoh.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI
KOLEDAR
za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strašne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitaj ski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrulja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave.— Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojaki, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Žagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort štv. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem — Ruski vojni jetniki. — Vodljivi angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y

Zadnji grof celjski.

I.

Izza nemirnih dni.

V slovenskem delu Štajerske, kjer se druži potok Voglajna z zelenimi valeči tople Savinje, nahaja se na strmi, visoki skali starodavna razvalina Zgornjega Celja, podrtina v pravem pomenu besede, ki se približuje svojemu koncu. Ob njenem vznožju se razprostira lično mesto Celje, ki je nastalo že v isti dobi, ko so gospodarili še mogočni Rimljani, posebno tudi po naših krajih. Lepa starost je to, na katero je prijazno mesto ob bistri Savinji lahko ponosno; marsikatera, raznovrstna usoda je je doletela. Bilo je priča, kako je nekako narastel in nastal na sivi skali nad njim grad, v katerem je gospodovala ena najmogočnejših plemskih rodovin avstrijskih, in svedočilo je, kako je preminilo vse življenje in bogastvo v bliščečih prostorih gradu, in končno zre, kako prepereva in razpada prvotno sicer močno zidovje.

Bilo je oktobra meseca 1453. leta, ko jo je za rana krdelo odličnih jezdecev mahalo skozi Celje in krenilo proti gradu. Na čelu mu je jezdil v svetlem oklepu mož visoke rasti; njegove temne oči so zrle raz obritega obličja premišljajoče in nekako nemirno v daljavo.

Ko je naznanil gradnik prihod male trume, oživelo je vse v grajskem dvoru. Zbrali so se sluge in nekaj plemičev, prikorakal je ob palico oprt sivi grof Miroslav II. (Friderik II.) v spremstvu blede gospe, ki je peljala za roko evetočo deklico. Zdaj je prispelo krdelce na dvorišče; brzih nog je skočil hlapec k prvemu jezdecu, da mu pomaga s konja. To je bil tužni vitez, Ulrik celjski, ki je stisnil desnico svoji soprogi, katera ga je pričakovala, a drugo roko pa lepo razvijajoči se deklici, koja je bila z gospo.

"Srčno vas pozdravljam, predragi mi!" zaklical je prijazno; "kako se počutim srečnega, da sem zopet v vaši bližini, ko me ni bilo v sredini vaši več mesecev!" Nato se je globoko priklonil starčku. "Kako lepo se je primerilo", rekel je temu, "da vas najdem tukaj; menil sem vas pozdraviti na Soneku ali Ortenburgu; tako mi pa ni treba iskati daleč okoli vaše pomoči in vašega sveta."

"Tukaj se pomudim do večera", odgovoril je grof Miroslav; "časa je torej dovolj, da se pogovoriva o tvojih stvareh. Je-li, da se nimate ravno najboljše?" Pa starec ni čakal odgovora, temveč se je obrnil nekoliko proti gospema ter je rekel prijazneje: "Pogovori se najprej s tema-le! Gospe in hčere je bilo skoraj konec, tako sta koprneli po tebi, moj Ulrik; oni imata prvo pravico do tebe."

Grofičin pogled hvaležnosti je bil plačilo staremu grofu, ki se je takoj ločil z nekim vitezom od družčine svojega sina. Ulrik jo je pa krenil s svojo soprogo in z mlado, nežno hčerko proti dvorani, v kateri je migljalo vse polno pisanih lučic od naslikanih oken po lepih tleh, ki so bili pogrnjeni s prostirači. Ko mu je oproda odvzel težka orožja, ki krasijo vsakega viteza, potegnil je obe gospe k sebi, in vsako za eno roko držeč, vsedel se je z njima na klop. Ta je bila pogrnjena z lepim platnom, pretkanim z zlatimi nitkami, ter je stala blizu bogato okinčane leve, v kateri so prasketala silna polena.

"Dolgo te ni bilo, dragi soprog", pričela je grojnja; "vsak mesec sem te pričakovala in dostikrat sem bila v velikih skrbeh, ko sem dobivala od tebe le redkoma poročila. Ko je pa bila prišla huda ura našemu Hermanu, ki je bil čisto tebi podoben, in ko je nastopil celo trenutek, da se je morala njegova deviška duša ločiti s tega sveta, čutila sem se nesrečnejšo od beračic, ki se zbirajo vsako opoldne pred vrati, da dobivajo kaj za prazne želodčke. Takrat mi je bilo najtežje prenašati tvojo odsotnost, dragi mož; kajti materina žalost je dvojna, ako stoji sama brez zaslombe in kakega zavetja očetovega pri mrtvaškem odru svojega otroka."

Grofinja se je razjokala; mladostna Elizabeta je nežno objela mater okolu vratu in grof Ulrik, ki je vidno težko prikrival svoje ganenje, je stopil tihoma k velikemu, obokanemu oknu ter zrl v daljavo.

Toda grofinja Katarina se je čez nekaj hipov izvila rahlemu objetju svoje hčere. Svojo desnico, belo kot sneg, je stegnila proti soprogu, ki jo je prijel z vso gorečnostjo, ter mu je rekla: "Prizanesi mi, Ulrik, da ti kalim že prvo uro tvoje vrnitve; prizadevala si bodem, da bom pokojna, vesela in bodra, že tvoja pričujočnost bo lajšala in hladila bol spomina. Vesela in srečna sem, da si zopet v najini sredini!"

"Vedel sem", odvrne grof, "da me to pot ne boš pozdravila z radostnim obrazom kakor drugekrati, kadar sem se vračal po dolgih potovanjih, marveč uverjen sem bil, da te najdem žalostno in tužno, če mi ta svoj jad tudi prikrivaš, — in Bog me varuj, da bi ti to predbacival in očital, kar je čisto naravno! Ko sem zvedel na Dunaju žalostno vest, da je Bog mojega drugega, zadnjega sinčka poklical v večnost, zvijal sem se celo sam bolesti, ki mi jo je prizadjala ta izguba, kakor črvič v prahu, kojemu preti nevarnost, da ga potepta kaka neusmiljena noga. Hotel sem jo potegniti z Dunaja, pa nisem si upal niti za nekaj tednov; kajti okoli in okoli so prežali na nas ljuti, potuhnjeni sovražniki, ki niso mirovali nobeno uro, temveč skušali so na vse pretege škodovati moji težko pridobljeni moči in oblasti ter koprneče so želeli, spraviti me ob ves moj vpliv in mojo veljavo pri kraljevskem mladeniču Ladislavu; moral sem torej potrpeti, ako sem hotel ostati na višini slave, ako sem hotel biti kralj, ki je bil po imenu sicer mladi Ladislav. Bila je huda žrtva za sijajnost in svetlost mojega imena, pa vendar — bilo je vse brezuspešno!"

Ko je grof Ulrik zgovoril zadnje besede, je vstal s klopi in je mogočno, viteško korakal po dvorani, da so mu rožljale ostroge na čevljih; njegove oči so žarele ter se iskrile besnosti, in nehote se mu je skrčila roka v pest. Nekaj časa je grofinja še gledala za njim, potem je pa ogovorila razburjenega, raztogotenega moža, — in ta njen glas je bil mil, mikalen, prikupljiv in je imel v sebi isto moč, s katero moramo pridobiti zaupljivost drugih.

"Vedela bi te tolažiti, dragi moj soprog, torej ne prikrivaj mi, kar ti tako vznemirja srce; deli z menoj svojo tugo in jad, hočem ti pomagati prenašati jo. Ali je kraljevo zaupanje omahljivo?... Tvoj oče mi ni razodel o tem ničesar; samo da se povrneš, zaupal mi je pred par dnevi, ko sem sama videla tvojega vestnika, ki mu je izročil neko pismo."

Grof je začel korakati počasneje in bolj mirno; kajti Katarinine besede so vplivale tako močno nanj, da je postal čisto mehek in krotek; vendar se je glasilo nekako rezko in ostro od njegovih nemirnih, drobnih usten, ko je rekel: "Moje poročilo je dovolj kratko; spodletelo mi je, vsi mnogo let trajajoči napori in ves trud je bil zastonj, ničeva je bila tudi vsa previdnost — od 28. dne septembra meseca tudi nisem več deželni poglavar avstrijski. Odstranili so me iz sveta Ladislavovega, in kjer je bila pred kratkim še moja volja veljavna nad vse, gospoduje sedaj drzni novi povzdignjenec, Ulrik Einzinger, in mene kot grofa celjskega, katerega se je vse balo in ko bodem še nekoč lastnik sedemdesetih graščin, ponižali so tako in me posadili pod kap! Pa miroval ne bodem, dokler se mi bogato ne nadomesti ta izguba; nisem zadovoljen samo z namestništvom dežele avstrijske, tudi ogrsko mora biti moje!"

Grofinja je nameravala spregovoriti, pa vstopil je ravno stari grof Miroslav, sklučene postave, pritrjajoč grofovim besedam: "Tako je vrlo, moj Ulrik! Take besede pristojajo Celjanu; ta rodovina ni ustvarjena samo zato, da bi se zadovoljila edino z mirom v ožjem krogu, da bi le varovala, kar je pridobila in ustanovila cela ersta naših razumnih, razboritih prednikov; zlate zvezde v modrem polju našega grba niso brez pomena; one nas svarijo in vzpodbujajo: vrhunec slave in moči bodi naš smoter. Ako nam kaj izpodleti, to nas naj ne straši, in kdor združi srčnost in hrabrost z razumnostjo, kakor ti, moj sin, doseže gotovo svoj smoter! — Seveda ti, ljuba hči", nadaljeval je stari grof, obrnivši se proti Katarini, "si pa drugih misli, ko zreš krvavečim srcem, kako izvršuje Ulrik svoja dela; pa te skrbi se ti poplačajo, ko boš videla, da je Ulrik dosegel svoje želje."

Grofinja ne odgovori niti besedice; v njej se je porodil ugovor; le s težka se je premagovala in upati ni bilo, da bi moža predrugačila v mišljenju. Obnašala se je tako, da ni dajala nobenega povoda daljnemu pretresovanju, pa so jih tudi motile priprave za zajuterk, s katerimi sta se pridno bavila dva slugi.

Vsedli so se okoli mize. Častno mesto je zasedel grof Miroslav in Ulrik je sedel med gospo in hčerjo, ki je zrla nekako boječe in plaho očetu v obličje. Možema se je zelo prilegala izvrstna vinska kapljica, ki je vzrastla pod milim solncem grškim, in nista je mogla prehvaliti. Nato je prijel starček z zanesljivo, tresočo roko pozlačeno kupo. "Trčimo z namenom", je rekel resnobno, "da bi ne bilo tvoje delo brezuspešno, moj sin!" Ulrik in gospe so se temu odvzali.

"Pripoveduj pa naprej", pričel je zopet starec, "kako je bilo, da si iztrgal Ladislava iz cesarjevih rok; kolikor sem o tem izvedel, je prav malo; Čeh Vitovec, naš vojskovodja, ima res dober meč, a slab jezik; od "kvasenja", nerazumljivega govorjenja tega "starega fanta" nisem mogel postati posebno prebrisan, ti pa si me v svojih pismih tolažil le s tem, da se pogovoriva ustmeno. Torej pripoveduj!"

Ko se je Ulrik na Miroslavov poziv pripravljal na pripovedovanje, naslonil si je stari grof svojo sivo glavo na pozlačeno naslonjalo svojega sedeža, ki je bil pogrnjen s krasnimi prostirači, in njegovo oko izza mogočnih obrvi je merilo premišljaje podobe, predstavljajoče junaške čine prednikov, ki so pa obenem bile tudi v olepšavo zgornjega dela stene blizu stropa.

"Ali mi dovolite, da pripovedujem o prejšnjih razmerah radi gospa, da me boste razumeli? Ali ti ne bo to znabiti predolgočasno, ljubi oče?"

"Le pripoveduj", odgovori stari grof; "tudi jaz sem se udeleževal marsikaterega podjetja, pa če ima človek že nad sedemdeset let, polnih slavnih del in dogodljajev, ne spominja se že več podrobnosti in prigodkov izza zadnjih let; in tako vsikdar rad poslušam, ako mi kdo pripoveduje o činih, ki sem se jih udeleževal sam."

* * *

Grof Ulrik je poročal v prav dobri, gladki, olikani besedi:

"Po dolgem premisleku je moja teta Elizabeta, vdova mojega prezgodaj umrlega dobrotnika, zaščitnika in prijatelja, kralja Albrechta II., sklenila v avgustu meseca 1440. leta svojega polletnega sinčka Ladislava, ki se je porodil šele po očetovi smrti (odtod ime Ladislav Posthumus, t. j. Posmrtnik), izročiti v varstvo novoizvoljenemu kralju Miroslavu II. Z varstvom je prevzel kralj tudi pravico in dolžnost, do polnoletnosti po smrti očetovi rojenega Ladislava vladati v njegovi dedni deželi.

V ogrskem in češkem kraljestvu, za Albrehta združenimi z Avstrijskim, je obveljala končno tudi pravica, ki jo je imel Ladislav do teh dežel, in posebno na Ogrskem, stopili smo mi Celjani za to pravico na borišče.

Ladislav je vzrastel pod vodstvom kralja Miroslava in pod vodstvom nekega Gašparja, moža nizkega stanu, ki je bil pravi zanikarnik in malopridnež, v krepkem in dobrem zdravju. Miroslav ga je strogo vzgajal, in veliko prijetnih in veselih ur ni užil deček v bližini lakomnega in skopega kralja. Pri vsem tem pa se vendar ni raznesla govorica, kako trdo ravnajo z Ladislavom in koliko pomanjkanja trpi, akoravno so o tem govorili tupatam po Avstrijskem že v letu 1440. Meni je bil ta glas seveda ljub in drag, a vendar sem gojil v svojem srcu željo, da bi dobil kraljevskega strižnika v svoje roke. Pa treba je bilo pri vsem tem opreznosti, prebrisanosti in potrpežljivosti. Čim bolj sem spoznaval kot član kraljevega sveta, v katerega so me sprejeli septembra meseca 1443. leta, kako neodločen in bojazljiv je Miroslav, tem bolj sem bil prepričan, da še pravi čas zame pride in da še ni vse prepozno.

Kako se je pa tudi godilo na Avstrijskem, v dedni deželi Ladislavovi! Od severa so dohajali neprestano češki vojščaki, ki so si polnili svoje prazne, lačne želodce po kmetskih in meščanskih hišah; križem so hodile čete najemnikov, ki so se zadrževali brez vsake škode za zaostalo plačo v deželi; iz Ogrskega so obiskovala to deželo zopet roparska krdela, ki so služila ogrskemu vitezu Pankraciju od sv. Miklavža; a vrh tega se je bavil ta ali oni z roparstvom pri domačih plemenitaših. Vsa obrt je zaostala, trgovina je bila uničena. Kralj Miroslav je vse to zanemarjal; neznatna sredstva, ki jih je uporabljal, da bi prišel temu v okom, niso dosegla svojega namena, in plemenitniki, duhovščina ter ljudstvo so bili vedno bolj nezadovoljni; to nezadovoljnost so izražali pogostoma tudi v zborovanju in skupščinah avstrijskih deželnih stanov; zahtevali so odločno, da jim da svojega varovanci Ladislava, ki ga je vzgajal večinoma v Gradcu, a to so tirjali tudi Ogri in Čehi. Vendar je Miroslav stanovitno in vstrajno odbijal in odvračal take zahteve.

Prigodilo se je, da je nastala med kraljem in baronom Einzingerjem razprtija in nesložnost radi neke kupčije. Ta baron je bil silno lakomen in častihlepen človek, ki je prišel kot vsakdanji, priprost mož z Bavarskega na Avstrijsko; tukaj si je pa pridobil toliko bogastva, da je bil eden najimovitejših baronov. Zviti modrovalec je mislil na maščevanje in kmalu je izumil črtež, s katerim je lahko ustregel svojemu častihlepju. Ko sem o tem zvedel, se nisem mogel vzdržati smeha škodoželjnosti; kajti bil sem uverjen, da pride to delo Einzingerjevo tudi meni prav. Morebiti je ta vedel, a vendar je potreboval pri tem svojem početju moči celjske rodovine; bil je prisiljen, ako se mu je dozdevalo tudi oprezno, pridobiti me kot zaveznika, v kar sem mu tudi dovolil, obotavljaje se. —

Po svojih zvestih, udanih ljudeh sem izvedel o vsakem koraku, ki ga je storil Einzinger. Vedel sem, da je mož brez miru taval od gradu do gradu, nagovarjaje plemenitnike, ki so bili tako že pripravljeni mahniti jo zoper kralja, da se združijo v eno stranko, v eno kolo upornikov in puntarjev. Kmalu je bilo nad tristo zaveznikov. Sklenili so, Ladislava osvoboditi Miroslavovega varstva in če bi bilo treba tudi s silo. Da so pa pridobili zatirano ljudstvo, skrbeli so Einzinger in njegovi pomagači, da niso pozabili starih pravljic, kako nečloveško, hudo ravnajo na Miroslavovem dvoru s kraljevskim dečkom, razširili so celo vest, da namerava Miroslav ugonobiti Ladislava z namenom, da bi se polastil Avstrijske in si jo prisvojil. Veliko jih je bilo, ki so to verjeli.

Miroslav se je ravno pripravljal na potovanje v Rim, da bi prejel v večnem mestu cesarsko krono; glas, da misli svojega varovanca vzeti seboj, obudil je še večjo nezaupnost. Naglo se je razširila vest, da hoče Miroslav nežnega dečka pokončati s "smrtonosnim solncem" italijanskim.

Dasi je kralj zvedel o namerah zveze plemenitašev, vendar so mu odposlali še 1. dne novembra meseca 1450. leta odposlanstvo, ki je zahtevalo v imenu zaveznikov izročitev Ladislava; ko je pa poslannce zavrnil, ne da bi bil ustregel njihovim željam, bil je to ogenj v streho; uporniki so mu odpisali na kratko, da bodo njegovo zavrnitev predložili deželnemu zboru, ki so ga sklicali na dan 12. decembra meseca na Dunaj. Prvi se je podpisal seveda vsikdar Einzinger. Tega je torej kralj opominjal, naj mirujejo, a Dunaju, čegar mestna gosposka je tako bila zvesto udana kralju, je pa zaukazal, da imajo ubraniti in preprečiti posvetovanje deželnega zbora, ki ga je sklical Einzinger.

Ker so me nekateri udje kraljevega sveta že nekaj časa zasledovali in preganjali z nezaupnostjo in zvijačami, nisem se jim več pridruževal ter sem trdno sklenil, kralju pokazati hrbet. Einzingerju sem dal besedo, da sme računati na mojo pomoč. Ničemurni in nestanovitni mož mi je za to stisnil roko, zagotavljaje me, da mi bode tudi hvaležen. Kakor da bi bil potreboval njegove obljube! Jedva je napočil odločilen trenutek, hotel sem si pridobiti plačilo za svoj trud sam in milost drznega novega povzdignjenca bila mi je odveč. Molčal sem; kajti Einzinger pač ni smel niti slutiti, kak načrt sem si bil skoval.

(Dalje prihodnjič).

POZOR ROJAKI, NEVARNOST!

Vsak človek pri zdravi pameti mora priznati, da če je človek izučen mizar in potem še več let čevljarski trgovec, ako kar naenkrat ugledate istega mizarja v lekarni, kjer vam hoče prodajati zdravila, o katerih se ničesar ne razume. Torej nevarnost za vsakega, ki kupi, pa ne ve, kaj se prodaja. Jaz prodajam samo dve stvari: Zavarovalnino proti ognju in hiše, in v teh dveh stvareh imam že večletno skušnjo, torej niste v nobeni nevarnosti, če kupite od mene. Vprašajte onega, ki je že od mene kupil, on vam pove. Se priporočam

JOSIP ZAJEC,
1378 E. 49 St., Cleveland, O.
Tel. Central 6494 R.

Išče se FRANKA LIKAN, podomače Rokov ali Mihovčov iz vasi Preserje pri Zlatem polju. Star je 26 let in govori prav s koncem jezika. Za njegov naslov želi izvedeti upravništvo Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York. Kakor se čuje, je bil pred enim letom v Luzerne, Pa. (20-22—1)

Slovensko-Amerikanski

KOLEDAR

ZA LETO 1916

Cena mu je

35c.

Dobi se pri:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki:

Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O.
Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.
Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa.
L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.
M. Ogrin, 12 - 10th St., N Chicago, Ill.
H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis.
Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind
M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah.
Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Rok Firm, Frontenac, Kansas.
Jakob Petrič, Chisholm, Minn.
Frank Gabrenja, Johnstown, Penna.
Louis Vesel, Gilbert, — Minn.
Mat. Kamp, La Salle, Ill.
Frank Skok, 438 - 52 Ave. West Allis, Wis.

Dobra luč pridobi odjemalce

Trgovci, ki napredujejo so le oni, katerih dobro razsvetljene trgovine privabijo odjemalce.

Mi smo sedaj upeljali sistem za napravo elektrike na obroke za več kot eno leto.

Naprimer, naprava osmih svetilk in ene žarnice stane $58.96 ter se plačuje po $1.14 na teden v 52 tednih.

Luč in reklama od zunaj na isti način. Javite nam in poslali vam bomo našega zastopnika.

The New York Edison Company
At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street
Telephone: Stuyvesant 5600

Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway Spring 9890
126 Delancey St Orchard 1960
10 Irving Pl Stuyvesant 5600
*362 E 149th St Melrose 9900
*124 W 42nd St Bryant 5262
*151 E 86th St Lenox 7780
*27 E 125th St Harlem 4020

*Open Until Midnight
Night and Emergency Call: Farragut 3000

Dalmatinsko-Kalifornijska vinarska zadruga

Edino domače vinarsko podjetje z velikim skladiščem v mestu New Yorku
Naše vina, kakor tudi žganje so naravna, zdrava, in najboljše vrste.
Delamo jih po domačem načinu. Prodajamo jih po sledečih nizkih cenah:
V zalogi imamo tudi vsakovrstna vina in likerje.

CENE ZA SOD VINA:
(Claret)) 52 galon samo $26.00
(Zenfandel) 52 galon samo.. $28.00
(Barbera) 52 galon samo.... $32.00
(Burgendy) 52 galon samo.. $35.00
BELO VINO
(Riesling) 52 galon samo.... $35.00
(Hock) 52 galon samo..... $35.00
(Sauterne) 52 galon samo.. $37.00
VINSKO ŽGANJE
Sod 25 do 28 galon.... $2.15 galona
Sod 50 do 52 galon.... $2.10 galona

ZA TRGOVCE SO POSEBNE CENE.
ZA VSAKO POŠILJATEV JAMČIMO. Samo za GOTOV DENAR.
Pošljite po Money Orderu ali v priporočilnem pismu na sledeči naslov:

DALMATINSKO-KALIFORNIJSKA VINARSKA ZADRUGA
140 Liberty Street, Ap. A. New York, N. Y.

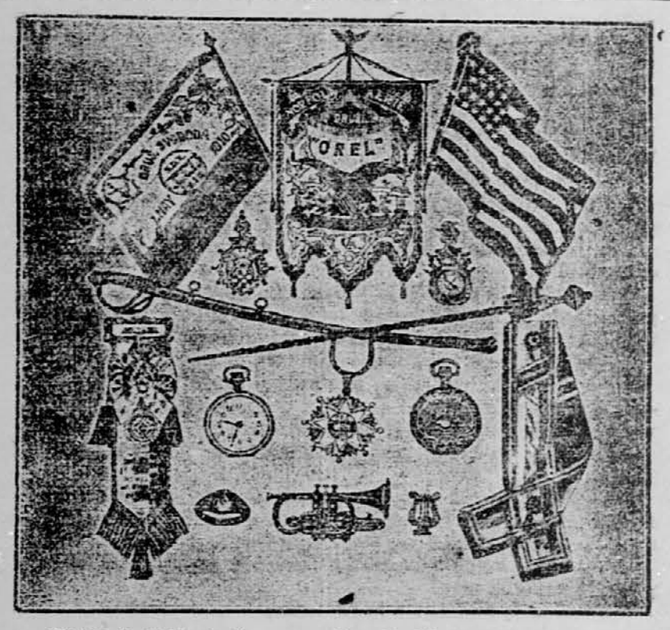

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je **sifilis** ali **zastrupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semenotok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive** in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarnih organih, vspešno zdravijo **privatno doma** in z **majhnimi stroški.**

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so **nerednosti želodca** in **jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha** in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša **brezplačna knjižica** vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do **zdravja, moči in svežosti,** da so zopet **možje.** Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, **kažipot k zdravju,** in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S 1000, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolno zastonj in poštnine prosto.

Ime .....

Stev. in ulica ali Box No. .....

Mesto ..... Država .....

EMILE GABORIAU:

TATVINA

22 (Nadaljevanje).

Prešla so štiri leta po Gastonovem begu. — Živa duša ni vedela, kje se je nahajal.

Tedaj je bil prišel v okolico mlad inžener, ki se je bil kmalo vsem priljubil. — Pri neki priliki se je tudi grofica seznanila z mladim možem, ki se je imenoval Andre Fauvell. Grofica je imela ostre oči in je kmalo opazila, da mladeniču Valentina ugaja. Še bolj jo je pa veselilo, ker je izvedela, da je Fauvell precej bogat. — Plemenit sicer ni bil, toda denar je imel in to ji je zadostovalo.

Govorila sta o Valetini, in grofica je nehote pripomnila, da ji v teh slabih časih ne bo mogla dati veliko dote.

— Gospodična ima veliko drugih lastnosti, s katerimi bo lahko osrečila svojega moža. — Največja dota je njena lepota in njena plemenitost.

— To je že vse lepo, toda taki možje so redki. — Poleg tega je pa tudi moje posestvo precej — — zadolženo.

— Mož, katerega mislim, je k sreči dovolj bogat, da bo plačal dolg ter bo napravil svoji ženi in vam kolikor mogoče udobno življenje.

Po teh besedah sta se poslovila.

Grofico je šla takoj k Valentini in ji rekla:

— Valentina, neki mladi mož te je ravnokar zasnubil. — Ker sem prepričana, da nimaš ti ničesar proti temu, sem mu obljubila.

Valentina je prebledela in zajecala:

— To ni mogoče mati.

— Kaj se pravi nemogoče?

— Mati, ali si mu vse povedala?

— Povedala? Kaj? Pa že vsaj ne misliš tistih neumnosti pred štirimi leti?

— Mati, mar misliš, da sem tako slaba, da bi se poročila, ne da bi možu povedala.

Grofica je najprej zlepa poskušala.

— Poglej, vse je zadolženo, iz hiše nas bodo pregnali. Zate še ni tako težko, ker si mlada, toda jaz bom morala iti po svetu. — Čisto na beraški palici sem. — Ubogaj me Valentina, usmili se me.

— Ne morem, mati, ne morem.

— Svetujem ti, da dobro premisliš. — Čez eno uro bom zopet prišla.

Deklica je začela premišljevati. — Moj Bog, saj je res tako, kakor mi je povedala mati. — Ali jo smem pustiti v revščini? — Toda ali smem tako nesramno izkoriščevati zaupanje poštenega moža?

Kako je hrepenela po prijatelju, po svetovalcu. Če bi bil že vsaj Gaston tukaj! Čeprav bi je ne vzel za ženo, svetoval bi ji pa vseeno lahko. —

— Ne — je rekla materi — ne morem, ne morem.

Naslednji dan je prišel Fauvell. — Vsi trije so sedeli pri mizi in se pogovarjali. — Mati je skrbno pazila, da so se pogovarjali o stvareh, ki so se ji zdele potrebne. — Od tistega dne je bil skoraj vsak dan v hiši.

Napram Valentini se je tako nežno obnašal in je bil ž njo tako prijazen, da ji je začel ugajti. — Njeno življenje je bilo tako pusto, tako žalostno, da je slednjič sama sebi pripoznala.

— Tukaj me čaka sreča. — Ali sem je vredna?

Na predvečer poroke se je zbrala v gradu precej velika družba. — Valentina ni mogla več obstajati v sobi. — Odšla je v svoj budoir, vrgla se je na posteljo in pričela jokati.

Ženin, ki je bil že prej opazil njeno nenavadno bledico, je šel zanjo.

— Zakaj jokaš? — jo je vprašal. — Zakaj mi ne zaupaš? — Ali ne veš, da sem tvoj najboljši prijatelj. — Povej mi vse, kar imaš na srcu. — Govori, Valentina, moje drago srce.

Vse mu je hotela povedati, hotela je že odpreti usta, toda na pragu se je pojavila mati.

S silo se je premagala in odvrnila:

— Slabo mi je. — Tako se bojim.

On se je nasmehnil tej deviški sramežljivosti, objel jo je in jo začel poljubovati.

Naslednji dan se je vršila v vaški cerkvici poroka.

Nevesta je bila v svoji obleki naravnost očarljiva, ženinov obraz pa je žarel same sreče. — Nevesti je bilo tesno pri srcu. — Zdelo se ji je, da vsi kažejo za njo, zdelo se ji je, da ima na glavi namesto deviškega venca trnjevo krono.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Prešlo je leto dni. — Andre je oboževal svojo ženo in je bil neizmerno srečen, da jo je imel. Ljudem in družbi se je bila kmalo prikupila. — Vse jo je smatralo za dobro krepostno ženo.

Nikdar pa ni mogla biti popolnoma srečna, ker je morala neprestano misliti na preteklost.

Poldrugo leto po poroki je porodila sina, kateremu je leto kasneje sledil drugi.

Fauvell je bil srečen in je po kraljevsko vzgajal svoje otroke. — Tudi Valentina ju je ljubila, toda pri tem ni mogla nikdar pozabiti zapuščenega črvička, ki je živel nekje na Angleškem pri tujih ljudeh. —

Če bi že vsaj vedela kje je. — Svojo mater bi lahko vprašala, pa si ni upala.

14.

Louis Clameran ni bil odkritosrčen človek. Že v svoji rani mladosti je kazal veliko več slabih lastnosti kakor pa dobrih.

Svojega očeta ni posebno ljubil, svojega brata je pa čezvse sovražil.

Ko je izvedel, da je njegov brat utonil, ga je ta novica globoko potresla, toda takoj zatem je postal vesel: — Sedaj bom jaz gospodar! — Sedaj bom jaz marki.

Za očetom ni preveč žaloval. — Bil je torej sam na svetu, imel je precej denarja in veliko posestvo.

Takoj, ko so očeta zakopali, je odpustil vse služabnike, in odšel v Pariz. — Zahrepenel je bil po uživanju in nasladah. — Z vso silo se je vrgel v vrtinec življenja in v kratkem porabil skoraj ves denar.

Prodajal je travnik za travnikom, gozd za gozdom, njivo za njivo, tako da mu je slednjič ostal samo še grad.

Začel je igrati. — Včasih je dobival, ponavadi pa izgubljal. — [illegible]er mu poštena igra ni veliko nesla, je začel slepariti. — Ker so mu [illegible]tala v Parizu tla prevroča, je šel v druga mesta in se je klatil ka[illegible] osem let po celi Evropi. — Po osmih letih se je vrnil v Fran[illegible] —

[illegible]jprej se je odpravil v svoj domači kraj. — Veliko se je bilo [illegible]nilo, zelo veliko. Nekako tesno mu je bilo pri srcu. Vse je za[illegible]ast in premoženje. Šel je k staremu služabniku Antonu, ki [illegible]juč od grada. — Ko je stopil v malo hišico, ga je sprejel [illegible]ak in ga vprašal, kaj želi.

[illegible]i stanoval tukaj stari služabnik markija Clamerana?

[illegible]j oče je pred petimi leti umrl.

[illegible]? — Škoda, dober človek je bil. — Ali imate vi [illegible]

[illegible]z sem marki Clameran.

— Gospod marki — je vzkliknil kmet veselo — bodite tisočkrat pozdravljeni v domovini.

Ta prijazen sprejem se je Clameranu zelo dopadel.

— Moj Bog, da moj dobri oče ni mogel užiti tega veselja. — Še na smrtno postelji je govoril o vaši družini. — Dovolite mi, gospod marki, da vam predstavim svojo ženo in svoje otroke.

Zaklical je v vežo in v sobo je stopila lepa mlada ženica. — Seboj je pripeljala tri ali štiri otroke, ki so ji bili vsi podobni.

— To je gospod marki. — Tončka, pozdravi ga.

Po celi vasi se je raznesla govorica o graščakovem prihodu. Popoldne je prišla k njemu stara hišna Milhona. — Zaklenila je vrata in sedla poleg njega.

— Gospod marki, ali vam je kaj znano o vašem bratu?

— O mojem bratu? — Moj brat je vendar v Roni utonil.

— Ali res ne veste kaj se je zgodilo? — Ne, vaš brat ni utonil. — Reko je preplaval in je še tisti večer obiskal mojo gospodično Valentino. — Potem ga je peljal stari ribič v Marsej.

Clamerana je zadela ta novica kakor strela iz jasnega.

— Gotovo se vam sanja?

— Pa to še ni vse. — Prisegla sem sicer, da ne bom nikomur povedala, toda v tem slučaju taka prisega nič ne velja. — Vaš brat ima sina. —

— Sina? — Ali ste znoreli?

(Nadaljuje se).

Iščem svojega ujca JOHNA PRAH, podomače Mihov iz Babnega polja pri Ložu. Prosim, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, naj mi naznani. — John Wesel, 15617 Holmes Ave., Collinwood Sta., Cleveland, Ohio.

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencem naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. štev. 413.

Za obilen poset se priporočam, JOS. SCHARABON.

$1

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga slehernl dan razpošiljamo 3,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, [illegible] in državniki o knjigi [illegible] Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim [illegible] prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga [illegible] vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama [illegible] bile na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v [illegible] gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva nepremahoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem mislil, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne mogle ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige?

[illegible] je najbolj očarljiva knjiga, kar sem [illegible] kaj bral....

C. [illegible] To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

[illegible] (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi [illegible] krščanstvo in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da ne bo nihče več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnali.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili opeharjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako: postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nepode odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13⅛ palca velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevido na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street. New York, N. Y

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street. New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $14.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.